

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
 Pe un an 4 coroane.
 Pe o jumătate de an 2 coroane.
 Pentru România 10 lei anual.
 Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
 se primesc în biroul administrației (strada
 Euplăcii nr. 15).
 Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani
 a treia-ora 10 bani.

Alegerile.

Săptămâna trecută s'a petrecut un lucru de mare însemnătate la noi, în Ardeal și Ungaria: s'au început alegerile de deputați pentru dieta sau adunarea țării din Budapesta.

Alegerile de deputați se fac tot la 5 ani. Acum s'au început la 2 Octombrie și au ținut până ieri, în 12 l. c., adică 10 zile. În aceste 10 zile s'au făcut alegerile pretutindenea, dar' cele mai multe cercuri au ales deja în cele două zile dintâiu.

Alegerile au produs și unele surprinderi pentru compatrioții noștri Unguri. Cum știm, în dieta Ungariei, ca în ori-ce dietă, sunt mai multe partide. Un partid e alcătuit din deputați liberali, de-ai stăpânirii. Acesta e cel mai mare, de care se țin cei mai mulți deputați. Apoi sunt partidele din opoziție sau împotrivire, cari sunt mai mici și sunt trei, anume două independiste (de-ale neatîrnării), numite și patruzeci-și-optiste, fiindcă ar vrea neatîrnarea Ungariei, ca la 1848, sau mai bine zis, ruperea ei dela Austria. Aceste două partide se numesc după căpeteniile lor, una kossuthistă (după Kossuth Ferencz, feciorul lui Kossuth Lajos dela 1848), alta ugronistă (după deputatul Ugron). A treia partidă e partida poporală, de care se țin mult popor catolic și e spriginită de preoții catolici. Această partidă nu are aproape de loc aderenți în părțile locuite de Români și indeosebi în Ardeal.

Toate aceste partide s'au aruncat cu mare avânt în luptele de alegere,

nisuindu-se a câștiga cât mai mulți alegători, ca astfel să-și poată alege deputați de ai lor.

Partidul cel mai numeros a eșit și din aceste alegeri partidul liberal, al stăpânirii. În cât se știu până acum rezultatele, au fost aleși 267 deputați liberali. Acesta e un număr, care întrece pe toți cei din opoziție, căci numărul acestora nu este mai mare decât vre-o 110. Anume sunt kossuthiști 75, ugroniști 10, poporali 21, mai sunt apoi afară de partid, în care sunt și Sașii, 14 deputați.

Surprinderea pentru Unguri a fost, că deputații kossuthiști s'au înmulțit în număr însemnat. Ei au câștigat mai multe cercuri, cari mai înainte erau de ale stăpânirii. Așa s. p. deputatul kossuthist Reich a trântit la alegere pe ministrul Plosz, apoi secretarul de stat Lang a căzut la Baia-mare, dar' învingerile cele mai mari le-au avut kossuthiștii în Bihor, unde au trântit pe tiszaiști, anume pe Hlatky la Tiuca, pe Gajári la Beiuș, pe Tisza Kálmán la Orade. Abia a eșit Tisza Pišta la Ugra, având grea luptă cu kossuthiștii. Așadar Tisza Kálmán, fostul prim-ministru, care ne-a făcut și nouă mult rău și ne-a prigonit, nu mai e între deputați. 'l-a răsturnat kossuthistul Barabás.

Aici în Bihor, kossuthiștii au avut în ajutor și voturile Românilor, căci durere, în multe părți și Români s'au mestecat în alegeri.

O altă curiozitate este, că numărul deputaților Jidovi s'a înmulțit. Cei mai mulți din Jidovi sunt de partidul stăpânirii. Așa-i Jidovul, ține cu cel mai tare. Numărul deputaților Jidavi e peste

25. Jidovii au fost și corteși mari și peste tot se vede, că ei vreau să ajungă la putere cât de mare.

În sfârșit să mai amintim ceva și despre deputații popoarelor nemaghiare. Între deputații liberali sunt și câțiva Români, anume Dr. Șerban din cercul Arpașului, singurul deputat român din Ardeal, apoi Iosif Pop în Șomcuta, Fașie în Ceica, Pachomie etc. Au mai candidat și alții, cum a fost Dr. Muntean dela Orăștie, Dr. Cupșa în Lăpuș, ș. a., dar' au căzut. Toți aceștia însă nu sunt deputați în numele Românilor, nu partidul românesc 'i-a trimis și de aceea se țin de liberali. Români n'au nici acum reprezentanți.

Slovacii și o parte a Sârbilor au ales deputați naționaliști, anume Slovacia 5 și Sârbii 1. Aceștia vor lupta în dietă pentru drepturile popoarelor lor. Deși numărul acestora e mic, foile maghiare 'i-au atacat, zicând, că aceia cari cer drepturi naționale în dietă, sunt vânzători ai patriei, de oare-ce încep a rupe stăpânirea poporului unguresc asupra celorlalte popoare.

Așa este alcătuită viitoarea dietă, eșită din alegeri și care e chemată a se întruni în Pesta, în 24 l. c.

Comitetul central al partidului poporal-național din Bucovina a ținut săptămânile trecute o ședință, în care s'au luat o serie de deciziuni de o deosebită importanță, cari deocamdată trebuie se rămână nepublicate. Comitetul a luat la cunoștință raportul prezidiului privitor la abandonarea ziarului „Bukowinaer

FOITA.

LA SAT.

Prin saloanele doanești
 Și palate boierești
 Nici-odată n'am aflat
 Așa mândră veselie
 S'asa dragă bucurie
 Ca la sărbătoarea-n sat.

Vezi cum fetele se adună
 Într-un loc să împreună,
 S'apoi pleacă n'cețitor
 Tot cu brâne și cu pleto
 Și cu flori, după ureche
 Și cu dor în sînșor.

Ear' feciorii toți ca brazii
 Veseli cum le rid obrazii,
 Plini de dor și plini de foc...
 Și cu pene-n pălărie

Cu mușcăți și cu colie,
 Cu ce drag se duc la joc.

Violina cum răsună
 Toți de brâu se prind cunună,
 Și la horă rind pe rind
 Veseli sprinteni să avântă
 Inima ei 'ți-o încântă
 Când îi vezi așa săltând.

Ear' coala dup'-asfințite
 Seara când îi pe-amurgite,
 Ei se duc tot doi cu doi
 Și se duc cu voie bună
 De-a lor doină satul sună,
 De-a lor cântece vioi.

La poartă să-mbrățișează...
 Și-apoi noaptea blând visează
 De un traiu plin de noroc.
 Mai visează de iubire
 De-a lor dulce fericire
 Colo-n jos — în sat la joc.

Poesii populare.

Din Beșineu.

Culese de Nicolae Paștiu, învățător.

De n'ar fi mândra cu dor,
 N'ar veni seara-n ocol
 Tremurând cu capul gol.
 De n'ar fi mândra creștină
 N'ar veni seara-n grădină
 Tremurând cu șurțu-n mână.

Nu te uita mândro lung,
 Căci n'am coarne să te-mpung,
 N'am coarne ca acele,
 Să te-mpung ca vacile,
 Căci ohiar coarne de-aș avea
 N'ai fugi din calea mea.

Numai mândra de n'ar fi
 M'aș culca, m'aș odichni,
 Dar' mândra-i boală domoală
 Eu mă culc și ea mă scoală.

Post, — abandonare devenită necesitate din cauza atitudinii incorecte, observată de un timp mai lung încoace de acest jurnal.

Comitetul a decis, mai departe, a acorda tot spriginul seu unei întreprinderi private, care edă foaia germană, „**Bukowinaer Journal**“, drept organ de mijlocire între partidul popular-național și publicul neromân, în locul foii „**Bukowinaer Post**“.

PRESA RUSĂ ȘI VISITA DIN ATENA. Presa rusă, în special „**Novoje Vremja**“ și „**Novosti**“, se ocupă mult cu visita studenților români la Atena, apreciându-o din punct de vedere politic. Ziarele rusești privesc cu ochi răi apropierea dintre România și Grecia și zic, că pentru România ar fi mai bine să nutrească amicitia cu elementul slav, în mijlocul căruia se află.

România și Austro-Ungaria. Din Viena primim următoarele: Cu ocaziunea trecerii Regelui Carol al României din vilegiatură spre Sinaia, s'a oprit și aici, având o intimă conferență cu Monarhul nostru și apoi cu contele Goluchowsky.

În cercurile diplomatice de aici se asigură, că Regele Carol al României a încheiat definitiv cu Monarhul nostru o convențiune militară pentru cazul, când Rusia ar întreprinde pe neașteptate o lovitură în Balcani. Această convențiune militară s'a făcut în vederea alianței dintre Bulgaria, Sârbia și Muntenegru, sub protectoratul Rusiei, care se consideră ca iminentă.

Aceste strânse raporturi amicale dintre cele două state enervează mult presa moscovită.

Ziarul „**Münchener Allgemeine Zeitung**“ apără în mod energic pe Regele Carol al României contra atacurilor ziarului „**Novoje Vremja**“ și ale altor ziare rusești, zicând că Regele Carol lucrează întotdeauna în interesul poporului seu.

Tata știe că-'s la boi,
Io-'s în sat la buze moi,
Tata știe că-'s la junci
Io-'s în sat la buze dulci.

Morăriță dela moară
Ochii tăi mă bagă-'n boală;
Sprâncenele ear' mă scoală,
Ochii tăi mă bagă-'n frică,
Spâncenele mă ridică.
Când ți-'i sui, când ți-'i cobori
Din picioare mă dobori,
Când ți-'i sui și ți-'i ridici
Rău la inimă mă strici.

Măi bădișo dela boi
Vino pe seară la noi,
Lasă boii-'n bătătură
Vino la noi să-'ți dau gură.

Prima ședință a dietei. Dieta nouă, cum știm, e convocată în sesiune de către Majestatea Sa pe 24 Octombrie n. În urmarea acestui termen și în conformitate cu regulamentul intern al dietei, prima ședință se va ține în 26 Octombrie n.

Contra Angliei. Marți, în 1 l. c. n., s'a ținut în Dublin un meeting al Irlandezilor, în care s'a agitat publice contra Angliei. Mai mulți oratori au declarat, că Irlandezii trebuie să urmeze exemplul dat de Buri și să apuce armele contra Angliei.

Turburări în Fiume. Din incidentul alegerii de deputat în Fiume s'au produs mari și sângeroase turburări. Italianii, rămânând candidatul lor Zanella în minoritate față de contele Batthyanyi, au năvălit asupra Ungurilor, i-au bătut strânic și au spart ferestrele partisanilor alesului Batthyanyi. Peste 150 de persoane au fost deținute, între cari și mai multe femei și copii.

Lupta în comitate.

Adunarea de toamnă a comitatului Sibiu s'a ținut ieri, în 7. l. c. Dintre viriliștii români au fost de față următorii:

Dr. Bran de Leményi, asesorii Nic. Ivan, și Zah. Boiu not. Hențiu, par. V. Florian, (Racovița) paroh. Manta (Gura-rișu), Dr. Beu, prof. Comșa, etc.

Ședința se deschide la 9 ore, prezidând comitele Thalman. Din multele agende puse la ordinea zilei, relevez următoarele, cari sunt de însemnătate din punct de vedere românesc:

În congregația din 5 Iunie c. dl Dr. Amos Frâncu a făcut o interpelație, referitoare la ordinațiunile de opreliște ale lui Hieronymi, întrebând pe vicecomitele, că :

În fața alegerilor parlamentare viitoare, dispus e a omite și a refusa aplicarea opreliștei de liberă intrunire și a pedepselor decretate în ordonanțele nelegale și anticonstituționale ale fostului ministru Hieronymi, referitoare la partidul național român ?

Vicecomitele în loc să răspundă atunci, când era vremea, a răspuns ieri, după alegeri.

Răspunsul e următorul :

Ministrul de interne r. u. a sistat în anul 1894 funcționarea partidului numit național român și a calificat transgresiune călcarea acelei interdicțiuni.

Prin urmare, nici eu, nici autoritățile de I. instanță nu putem omite și refusa aplicarea acestei interdicțiuni și a pedepselor pentru călcarea ei.

Totodată resping expresiunea folosită în interpelațiune, că ordinațiunile respective ar fi contrare legii și constituției.

De altminterlea în sensul art. d. l. 33/1874 §. 104 alin. 2. Întruniri populare se pot convoca, dacă în convocător și în rugarea pentru concesiune se convoacă locuitorii comunii, cercului etc., fără deosebire de naționalitate și confesiune și dacă programul întrunirii este indicat precis în convocător.

La răspunsul dat de dl vicecomite, absentând Dr. Amos Frâncu, reflectează

dl Dr. Liviu Leményi, exprimându-și regretele, că domnul vicecomite numai azi a venit cu răspunsul la interpelarea din chestiune, deși putea să facă aceasta atunci, când s'a făcut interpelarea și aceea era actuală. Răspunsul dat nici pe departe nu-l poate mulțumi. Provoacarea dlui vicecomite la dreptul de a pute convoca adunări populare numai fără deosebire de confesiune și naționalitate, o consideră de o naivă viclenie. Partidul național român are drept de existență. Noi toți ne declarăm — a zis între altele dl Dr. Leményi — și în deosebi eu declar sus și tare, că sânt membru al partidului național român și nici un ucas de al lui Hieronymi nu ne poate opri să fim ceea-ce sântem. (Aplause frenetice din partea Românilor).

După terminarea acestei discuțiuni a urmat răspunsul dat dlui ases. cons. Nicolae Ivan, care a fost interpelat pe vicecomite în privința purtării provocătoare a gendarmilor când cu sărberea zilei de 3/15 Maiu. Vicecomitele a răspuns, că purtarea sergentului de gendarmerie a fost aflată de comanda din Cluj necuviincioasă și aceasta a dat îndrumările de lipsă pentru postul de gendarmi din Seliște.

Dl Ivan s'a declarat nemulțumit cu răspunsul acesta, căci gendarmul trebuia pedepsit, ear' nu îndrumat numai pentru viitor. Oprirea sărbării lui 3/15 Maiu, zi scumpă Românilor, e o fărădelege, căci nu există lege, care să o oprească.

Dintre obiectele pertractate, cele mai însemnate au fost următoarele:

Cu privire la liferarea de petriș, dl profesor Comșa propune, ca aceasta să se facă prin licitație publică și nu din mână liberă. Propunerea a fost primită.

Încă mai de mult s'a fost luat o hotărâre, ca cercul pretorial al Sibiiului să fie împărțit în două, înființându-se încă un cerc cu sediul tot în Sibiu. Ministrul de interne n'a aprobat acest conclud al comitatului, de aceea chestia s'a desbătut acum din nou. Părintele Florian din Racovița propune, ca sediul să fie în Tâlmăciu, care este centrul geografic al viitorului cerc. Propunerea n'a fost primită, de aceea părintele Florian a insinuat recurs.

Cu privire la noua sistemizare a drumurilor comitatense, dl Florian propune, ca linia să fie zidită nu numai dela Tâlmăciu până la Olt, cum propune comisiunea permanentă, ci până peste Olt—Racovița—Avrig, accentuând, că comunele Racovița, Sebeșul-superior, Sebeșul-inferior, Avrig, Tâlmăcel, Boița și Tâlmăciu au contribuit la fondul drumului comitatens peste 170 mii de cor., și în schimb n'au primit nici un drum. De 15 ani sânt ținute tot cu promisiunea, că se va face și nu s'a făcut nimic. Propunerea a fost primită, deși inginerul suprem Pécny a fost contra ei și preotul Bergleiter a propus amânarea. Primindu-se propunerea aceasta, comunele interesate câștigă foarte mult, căci numai podurile, cari trebuie făcute peste multele pâraie și riuri, cari vin dela munte, vor costa vre-o sută de mii.

DIN LUME.

Serbia.

Visitând Nişul, regele Alexandru a răspuns la vorbirea de salut a primarului, că voeste să declare fără încunjur toate ştirile referitoare la moştenirea de tron, de calumnii isvorite din intrigile ţesute de duşmanii Sârbiei şi ai dinastiei Obrenovici. Tot aşa de neîntemiate sînt ştirile despre crisa ministerială. Guvernul de astăzi se bucură de increderea lui întreagă, pentru-că desvoaltă o activitate, care îl mulţumeşte pe deplin.

În Belgrad s'a instituit o comisiune, care să facă pregătirile necesare pentru pertractările asupra unei convenţiuni comerciale cu Austro-Ungaria.

100 de învăţători sârbi s'au dus la Sofia, ca să reîntoarcă visita făcută de învăţătorii bulgari în Maiu trecut. Ei vor visita şi Filipopolul.

Bulgaria.

Cum se poartă Bulgarii chiar cu cei de un sânge cu, ei se vede din păţaniile Bulgarilor, cari au plecat din Bănat la Bulgaria. Acestia năvălesc la consulatul austriac din Sofia, rugându-se cu lacrimile în ochi să-i ajute, ca să se poată eară întoarce în Bănat. Ei se plâng că au fost înşelaţi când li s'au dat pământuri şi acum sînt chinuţi până la sânge mai cu seamă de esecutori. Sînt gata să vină în patria veche, lăsându-şi toată averea în Bulgaria. Aducerea lor în patrie e însă grea, fiindcă mulţi s'au făcut cetăţeni bulgari.

Comitetul macedonean face din nou un apel către poporul bulgar, ca să sară în ajutorul fraţilor lor asupriţi din Turcia. Şi Sarafoff, vestitul ucigaş, se mişcă din nou răspândind vestea, că puterile vor veni în curînd în ajutorul Bulgarilor. În Sofia şi Ruscuc s'au ţinut adunări de protestare, ear' presidentul noului comitet macedonean va face o călătorie în Europa, ca să încerce să câştige opiniunea publică a ei pentru Bulgarii din Macedonia şi comitetul macedonean.

Războiul din Africa-de-sud.

Pe când Kitchener continuă a vesti biruinţele lui, în cari face prisionere femei, copii şi animale de casă, sosesc, deşi fragmentar, tot mai amănunţite ştiri despre biruinţele Burilor din ultimele zile. Comandantul englez al forturilor Preston şi Itala a fost silit de trupele lui Botha să le predea Burilor, cari au aflat aci cantităţi enorme de muniţiune şi proviant. 2 oficeri şi 16 soldaţi au fost ucişi, 5 oficeri şi 46 soldaţi răniţi, aproape 100 prisionieri. Lupta aceasta o prezentase Kitchener ca biruinţă, pentru-că Botha îşi continuase drumul spre sud, după-ce nu mai rămăsese nimic din forturi. Perderile suferite de Englezi la Nagato şi aproape de Melmoth încă sînt cu mult mai mari, decum a mărturisit Kitchener în primul lui raport, pe care-l întregeşte acum cu ştirăta.

Îngreunându-se poziţia Englezilor în Africa-de-sud, e vorba să se trimită din nou trupe considerabile pe câmpul

de luptă, formându-se mai multe regimente nouă de miliţieni. Din India încă vor fi aduse mai multe regimente.

»Daily Chronicle« scrie, că nu e vorba de a trimite nouă trupe de întărire la Africa, ci numai trupe, cari să înlocuiască pe cei incapabili de luptă.

Ca-şi-când asta n'ar fi tot una!

Cea mai nouă biruinţă asupra Englezilor a secerat-o Burii sub comanda lui Delarey la Moedwill. După raportul lui Kitchener, Burii ar fi fost siliţi să se retragă, Englezii au îndurat însă *perderi grele*, — vorba lui Kitchener, — căzînd 2 oficeri şi 31 soldaţi morţi, 14 oficeri şi 74 soldaţi răniţi. Mai sînt încă mulţi alţi răniţi, despre cari nu se ştie nimic pozitiv.

Dintre Africanderi sînt peste 1500 răsculaţi contra Englezilor.

În unele cerouri din Bruxella se svoneşte de nou despre începerea tratativelor de pace între beligeranţi. În Haga însă cred, că războiul va ţine încă *cel puţin* un an.

Gazetei franţuzeşti »Matin«, 'i-se scriu din Africa următoarele: De când a început eară timpul frumos (— în Africa acum de curînd s'a sfîrşit iarna —) lupta se poartă mai cu putere ca ori-când. Luptătorii republicelor n'au fost nici-când mai numeroşi şi mai hotărîţi, nici-când n'au avut nădejde mai mare în biruinţă ca acum. În Transvaal sînt 15.000, în Oranje 12.000 Buri armaţi. Ei au tot ce le trebuie. Nutremînt află în ţeară, arme şi muniţiune le dau Englezii şi trenurile englezeşti, pe cari le prind. Europa se poate lăsa în nădejdea noastră, căci noi vom rămîne biruitori.

Ştiri mărunte.

În Turin a fost prins un anarchist travestit în călugăr, chiar pe când se preumbla părechea regală prin parc.

Liga olandeză pentru boicotarea mărfurilor engleze 'şi-a început activitatea cu fondarea de filiale în Olanda şi Belgia.

Bulgarietii 'i-a succes să facă un împrumut de 120 mil. pe piaţa franceză, zălogindu-şi venitele din ţăbac şi procurînd puşti nouă de aproape 30 mil. dela fabrici franceze.

Budgetul marinei turceşti a fost mărit cu 10.000 lire.

Guvernul din Sviţera a descoperit un complot anarchist contra regelui din Italia. Anarchiştii părtaşi au fost espulsaţi şi predaţi autorităţilor italiene.

În 6 n. au fost alegerile pentru camere în Portugalia. Guvernul a obţinut mare majoritate. Cortesii vor fi convocaţi pe 2 Ianuarie 1902.

Ştirea despre o apropiată răscoală a Carliştilor se adevereşte. În Barcelona s'au distribuit proclamaţiuni carliste.

Emirul din Afganistau a murit.

Din Ūsküb se vesteşte, că aproape de Grandko s'a întemplat o ciocnire între trupe turceşti şi bande bulgăreşti. 6 Bulgari au fost ucişi. S'au aflat şi două bombe.

În China eară au distrus Boxerii o staţiune de misionari. — Curtea chineză a plecat la Caifongfu.

Ambasada rusească din Belgrad desminte ştirea, că în »Ruski Invalid« s'ar fi publicat un ncas, care dispune primirea de tineri muntencogreni şi alţi Slavi în şcolile militare ruseşti.

SCRISORI.

Instalare de protopop.

Lungşoara, Septemvrie.

Zilele de 8 şi 9 Septemvrie sînt de însemnătate în istoria tractului protopopesc român gr.-or. al Hălmagiului, căci în ele s'a făcut primirea şi instalarea noului protopop în persoana dlui I. Groza, jun.

Primirea.

Incunoştiindu-se inteligenţa şi poporul din Hălmagiu şi jur, că în ziua de 8/12 Septemvrie va veni noul ales la postul seu, s'a pregătit a-i face o primire deamănă de persoana, care vine în mijlocul seu.

La orele 10 şi trei pătrare un mare banderiu de călăreţi în costume de căluşeri în frunte cu vrednicul învăţător din Hălmagiu, dl Mihai Vidu şi urmat de un lung şir de căruţe, pleacă către gară. La orele 11 vine trenul de către Arad. Între lungi urări de »să trăească«, apare bărbatul cel mult dorit şi aşteptat, însoţit de dl Dr. Ioan Trailescu, protopopul Chişineului, ca comisar consistorial. Nou veniţii sînt binevenţaţi de dl Nicolau Rob, notar pensionat şi invitaţi, ocupă loc într'o căruţă. Frumosul banderiu şi şirul de căruţe se îndreaptă către Hălmagiu. Întrînd în oraş pretutindenea se aud urări de »să trăească«. Pe lângă şcoala rom. gr.-or. e înşirat un lung şpalir de băieţi şi fetiţe. La poarta curţii bisericesti o ploaie de flori cad pe cei nou veniţi. La uşa bisericeii pe noul protopop îl întâmpină şi bineventează comitetul parochial, prin rostul veteranului fost paroch Arsenie Circuş. Noul protopop îi răspunde într'o frumoasă vorbire, în care cere spriştinul comitetului parochial, pentru-ca să poată îndeplini greaua carieră, la care e chemat. Din biserică, după o rugăciune rostită de noul protopop, ne-am îndepărtat cu toţii abia aşteptînd, ca mâne-zi să vedem instalarea.

Instalarea.

Duminecă, în 9 Septemvrie, din toate părţile tractului să ved oamenii în haine de sîrbătoare, venind către Hălmagiu, spre a vedea actul instalării. La orele 9 se începe serviciul dumnezeesc. La finea sfintei liturgii, ale cărei răspunsuri au fost executate cu toată precisiunea de corul condus de dl învăţător Mihai Vidu, apare lângă amvon dl comisar consistorial, însoţit de noul protopop. Printr'o avîntată vorbire, în care îi pune noului protopop la inimă binele şi înaintarea poporului din acest tract, îi predă actul de întărire. La aceasta îi răspunde protopopul cel nou, mulţumindu-şi pentru ostenelele făcute cu alegerea şi instalarea. Se întoarce apoi către iubitul seu tată şi fostul protopop, şi cu lacrimi în ochi mulţumindu-şi pentru conducerea de până acum a tractului, îl roagă să-l ajute şi de acum înainte cu sfatul. Se adresează apoi către preoţimea şi învăţătorimea din tract şi punîndu-le la inimă împlinirea conştiinţioasă a datorinţelor, îi încredinţează de tot concursul seu la lucrarea grandioasei zidiri a moralisării şi cultivării poporului din acest tract. Sfîtuşte apoi poporul, să asculte de conducătorii sei, căci acestia nu-i voesc altceva decît binele şi înaintarea.

La eșirea din biserică toată adunarea se posează. Bună impresiune a făcut aici costumele naționale, cu cari erau împodobite niște gingașe domnișoare. Dar' și aci, ca ori-unde, n'a putut trece ocaziunea ca gendarmii să nu-și arete cultura asiatică, provocând pe amabilele domnișoare să le spună numele și mergând acasă să desbrace frumoasele costume; căci — vezi Doamne — în fericiata patrie a Ungariei a te îmbrăca cum îți convine, înseamnă a demonstra contra statului. Apoi se nu zici cu psalmistul: »Judecă Doamne pe cei-ce ne fac nouă strîmbătate!»

Acasă, pe noul protopop îl felicită preoțimea și învățătorimea din tract, apoi comitetul parochial și autoritățile civile din Hălmagiu.

Banchetul.

În onoarea noului șef al tractului s'a dat și un banchet, la care a luat parte cam 100 de persoane, fiind reprezentate și autoritățile civile din Hălmagiu. Între cei prezenți am putut număra și pe domnul director gimnazial din Brad, Georgiu Părău. Primul toast îl rostește dl. comisar pentru Maiestatea Sa, care e urmat de lungi urări de »vivat«, »să trăească«.

Dee ceriul, ca precum venirea noului protopop a fost întîmpinată cu iubire și însuflețire; astfel de iubire și însuflețire să fie între conducătorii acestui tract totdeauna, când va fi vorba de a lucra pentru binele și prosperarea poporului celui mult credincios de aici.

Modestul.

Din istoria Transvaalului.

(Urmare și fine).

Burii erau foarte nemulțumiți cu domnia cea nouă englezească, îndeosebi însă cu politica lor față de Negrii, cărora le vindeau arme de foc îndemnându-i să atace pe Buri, îndată-ce acestia întemeiau o nouă colonie. În continu necăjiți și persecutați de Englezi, peste 5000 de bărbați au părăsit vatra veche, mergând sub conducerea lui Pieter Retief în Natal; cete mai mici conduse de Andries Pretorius și Gert Maritz, s'au îndreptat înspre riul Oranje și Vaal. Nici aici n'au avut odihnă, căci Zulu-Cafrii au năvălit asupra cetei lui Pretorius, omorînd mai pe toți Burii. Pretorius, scăpat și-a adunat alți Buri și în Decembrie 1837 i-a bătut pe Cafrii lângă riul Bușmanilor. Aici a întemeiat orașul Pieter-Maritzburg. Pretorius s'a grăbit să cuprindă eară Natalul. Dar' cu puțin succes, căci Englezii susțineau, că Burii ca *supuși englezi* n'au dreptul să întemeieze state independente. Guvernatorul englez a trimis și trupe în Natal, cari luând noua colonie în posesiune, au silit pe Buri din nou să emigreze. Pretorius a întemeiat acum între riurile Vaal și Oranje statul *Oranje*, dar' în anul 1840 a venit din nou armata engleză, care bătînd pe Buri, i-au silit din nou la emigrare. Pretorius a trecut peste riul Vaal întemeindu-și o a patra patrie, pe care a numit-o *Transvaal*. Și aici au fost urmăriți de Englezi, cari i-au împins tot mai înspre nord, așezîndu-se în Pocestrom, Zoutpanenberg și Lydenburg. Înmulțindu-li-se numărul

prin Buri veniți din colonia Capului și din Natal, au convocat în anul 1844 la Pocestrom un »volksraad« (o dietă), în care au votat o constituțiune și au ales pe *Pretorius guvernator general*. Acesta a intrat în pertractări cu Englezii și după stăruințe multe i-a succes în sfîrșit să facă în anul 1852 un pact, care garanta Burilor *neatîrnarea completă*.

O altă urmare a stăruințelor lui Pretorius a fost contopirea celor două republici în una singură, al cărui prim president a fost ales el. Deși raportul cu Englezii era acum curat, republica avea să lupte cu multe năozuri, mai ales financiare. Neputînd isbuti cu regularea acestora, Pretorius s'a retras în anul 1871 și în locul lui a fost ales preotul *Burgers*, care încă n'a putut face nimic. Nici *Kruger*, al treilea president, n'a putut vindeca la început ranele, mai ales, că tînăra republică avî să poarte lupte grele cu popoarele sălbatică, cari o încunjurau. Englezii s'au folosit de această strîmtoare a Burilor. Ei ziceau că un stat bancrot, cum e Transvaalul, e o primejdie pentru coloniile engleze din sudul Africii, pe care trebuie să o delătore. Shepstone, comisarul englez, năvăli cu o trupă de poliști în Pretoria și declară Transvaalul *colonie engleză*. Înzădar protestară Burii, căci slăbiți cum erau au trebuit să se supună. O comisiune condusă de Kruger și Jorisson a plecat la Londra, ca să ceară retragerea anexării. Ea n'a putut dobîndi, fără numai promisiuni. După reîntoarcerea ei, a început Shepstone să aducă direcțori englezi din Natal. Purtarea acestora a grăbit răscoala Burilor. Acestia refuzară să plătească dările, prinseră armele și aleseră pe Kruger, Joubert și Pretorius să conducă afacerile republicei pe care o numiră »*Republica sud-africană*« (Transvaal); Joubert a primit totodată și comanda supremă a armatei Englezii au socotit la început de nepriemjioasă răscoala, dar' în curînd s'au trezit, când au văzut, că garnisiunile lor au fost nimicite de Buri. Acestia au bătut în 27 Febr. 1881 lângă dealul *Maiuba* și armata engleză, care venia din Natal. 224 Englezi căzură pe câmpul de luptă și 61 au fost făcuți prizonieri. Invingerea aceasta a Burilor a fost cu atât mai strălucită, că armata lor nu număra nici 200 de bărbați.

Englezii n'au făcut nimic, ca să se răsbune pentru pierderea dela *Maiuba*, ceea-ce nu le-ar fi fost greu, căci curînd după înfrîngerea aceasta au sosit trupe noue engleze în Africa. Cei din Londra erau sătui și aflară de bine să între în pertractări de pace cu primejdiosul inamic.

În convențiunea încheiată în 4 August 1881 la Pretoria, a recunoscut Anglia *neatîrnarea* Transvaalului în privința afacerilor interne, ear' Transvaalul a recunoscut *atîrnarea* de Anglia în privința afacerilor interne. Tot atunci s'a recunoscut în mod oficial și numirea »*Republica sud-africană*« pentru Transvaal.

Țeara s'a recules în curînd și descoperirea câmpurilor cu aur au îmbogățit-o mult, dar' nu numai cu avere, ci și cu o mulțime de străini aduși de pofta aurului în Transvaal. Străinii ace-

știa au cerut dela republică dreptul de cetățeni, ceea-ce însă li-s'au refuzat. Străinii acestia, cei mai mulți Englezi, au făcut sub conducerea lui Dr. Iamson și cu știrea guvernului englez o invasiune armată în Transvaal, dar' au fost bătuti la 1 Ian. 1896 la *Kruger-dorp*. Transvaalul, care simți intențiunile criminale ale Englezilor, încheiă cu statul Oranje o alianță de apărare.

Constituția Transvaalului e pe scurt următoarea: Stăpânii țării sînt Burii, cu totul vre-o 80.000 suflete. În fruntea guvernului stă consiliul executiv, adevă presidentul ales pe 5 ani, un secretar de stat și un comandant general. Lângă acestia e *primul Volksraad*, compus din 24 membrii, cari trebuie să fie născuți în țeară sau să fi locuit în ea cel puțin din 1876 încoace, apoi al *doilea Volksraad*, compus din 30 membrii, cari trebuie să fie de cel puțin 2 ani din țeară. Ca să poată un străin ajunge membru în primul *Volksraad*, trebuie să fi fost cel puțin 14 ani în țeară.

Chestiunea străinilor a fost cauza, care zic Englezii, că i-a îndemnat să înceapă noul războiu contra Transvaalului. Causa adevărată însă e lăcomia englezească, care ar înghiți bucuros câmpurile cu aur, ajunse a fi un blăstem pentru Buri.

De încheiere comunicăm și câteva date statistice despre Transvaal și Oranje.

Transvaal.

Suprafața: 326.700 chlm. □ cu 1 mil. 38.750 locuit.

President: P. S. I. Kruger, născ. 1821.

Poporațiunea: 80.000 Buri, 208.750 străini (Uitlanders), 750.000 Cafrii (Negrii).

Ocupațiunea principală a Burilor și a Cafrilor este economia de vite.

Se esportază vite, lână, piei lucrute și nelucrate, pene de struț, fildeș, aramă, plumb, cobalt, vismut, aur (pe an cam în preț de 170—190 mil. coroane).

Linii ferate: cam 1000 chlm.

Armata regulată constă în timp de pace din 32 oficeri, 80 suboficeri și 689 soldați. În timp de războiu trebuie să facă serviciu militar ori-ce Bur în etate dela 16—60 ani, cari dau vre-o 30.000 soldați. Artileria dispune de vre-o 100 tunuri.

Orașe: capitala Pretoria, 10.000 loc., Iohannesburg 103.000, Heidelberg 2000, Baberton 5000, Lydenburg 2000, Pocestrom 2000 locuitori.

Oranje.

131 mii 70 chlm. cu 207.500 locuit.

President: M. Th. Stein.

Poporațiunea: 69.000 Buri, 8000 alți Albi și 130.000 Negrii.

Ocupațiunea principală e economia de vite. Articli de esport sînt lână, piei, pene de struț și diamante.

Căi ferate cam 1000 chlm.

Armata tot ca în Transvaal, numai mai mică. Capitala Bloemfontein 6000, Smithfield 2000, Harrysmith 2000, Bethlehem 2000, Jagersfontein 2000, Winburg 2000 locuitori.

Publicațiune

despre

insinuarea deobligărilor la gloate.

Pe baza art. de lege XXXVII. ex. 1893 sunt toți cei deobligați la gloate, cari sunt deprinși militărește și au servit în armata comună, la marină, la honvezi și în rezerva suplitoare sau la gendarmerie, precum și aceia, cari nu sunt deprinși militărește, au însă bilete de recomandare (coloare frandafirie) pentru gloate, obligați a se prezenta în persoană sau a se insinua în scris, și anume, cei ce se în de Sibiuu în 16 Octomvrie, ear' cei din alte locuri la 17 Octomvrie a. c. la 8 ore dimineața la casa orașului din loc.

În scris se pot insinua următorii :

- a) aspiranții de oficerii (amploiați) deobligați la gloate;
- b) preoții;
- c) indivizii deobligați la gloate și aplicați la vre-un institut militar sau de honvezi;
- d) amploiații de stat și administrațiune, învățătorii, servitorii de birou, păzitorii de carceră dacă nu pot veni în persoană;
- e) personalul financiar, silvanal, dela căile ferate și vapoare, precum și lucrătorii din fabricile acestor din urmă, în fine personalul serviciului postal și telegrafic;
- f) cari au concesiune pentru călătorie pe mare;
- g) cei deobligați, cari sunt scutiți în vreme de răboiu dela serviciul de gloate în interesul serviciului public;
- h) acei, cari în ziua de insinuare sunt reținuți printr-o cauză familială sau privată bine dovedită;
- i) bolnavii;
- k) cei închiși în temniță și cei concediați condiționat; insinuarea acestora se face prin șeful respectivului institut, în care sunt reținuți sau din care sunt concediați;
- l) acei cari au locuința în Bosnia și Hertegovina.

Insinuările de sub punctele a), b), f), h), i), l) se pot face prin rudenii sau împuterniciți, verbal, sau în scris; ear' cele de sub punctele c), d), e), g) pe lângă intervențiunea șefului oficiului respectiv.

Blanchetul pentru insinuarea în scris »Jelentkező-lap« se capătă la magistrat gratis, orientare pentru umplerea acestui banchet da referentul militar și instrucțiunea din dosul tipăriturii.

La insinuarea personală se se aduce documentul militar primit în urmă (cartea de legitimațiune glotistă, documentul de demitere »Abschied«, certificat de repășire, bilete de recomandățiune) și lângă insinuarea în scris se se accludă acest document.

Cei ce lochează aici, sunt însă Austriaci, încă trebuie să se insinue după modalitatea arătată mai sus în zilele amintite.

Absentarea nedocumentată dela insinuare se va pedepsi dela 4 până la 200 coroane sau cu închisoare corăspunzătoare.

Sibiuu, 1 Octomvrie 1901.

Magistratul orașului.

PARTEA ECONOMICA

Ogoarele de toamnă.

Nu e tocmai de mult, de când aici pe la noi se ara încă cu plugurile de lemn, ba poate că vor mai fi și astăzi unii economi mai săraci, cari ară tot cu de acelea.

Arăturile făcute cu plugurile de lemn au fost atât de superficiale (pe deasupra), brazdele răsturnate de acelea atât de neregulate, ear' greșurile atât de dese și mari, încât buruienile numai rideau după astfel de arături.

Economii mai bătrâni își vor fi

Sotul credincios.

aducând încă aminte, cum primăvara trebuiau să ese toți căsenii cu mic cu mare la plivitul holdelor, căci la din contră nu era modru de a le pute secera ou secerea de mână, așa creșteau de mari și dese polomidele cu ghimp, precum și alte buruieni stricăcioase holdelor.

Chiar și astăzi, după plugurile de fer, cu cari se poate ara mai bine și mai întocmit, buruienile nu s'au perdit, ou desăvîrșire de prin holde. Causa este aceea, că la ogor nu se fac arături destul de afunde.

Dar' economii de astăzi nu mai plivesc, atâta la holde, ca cei de pe timpul plugurilor de lemn, pentru-că astăzi ou ajutorul vînturătoarelor (ciurvirilor) și al triurelor mai perfecțiionate, se poate alege mai bine sîmînța buruienilor, ca cum se făcea atunci cu ciururile cele simple de mână făcute din piele de porc.

Cee drept, că cu plugurile de fer s'ar pută face, cu deosebire la ogoarele de toamnă și vară niște arături mai afunde, dar' unii din economii nostri, după-cum

am zis și mai sus, se feresc de arăturile prea afunde sub pretext, că acelea ar fi stricăcioase sîmînăturilor. S'a constatat însă, că unii ca aceia sînt în rățecire, de oare-ce și pătura moartă, dacă stă timp mai îndelungat în atingere cu aerul, căldura, frigul și umezeala devine roditoare.

Urmarea ogoarilor superficiale e aceea, că prin arătură pămîntul nu se desfunde la o adîncime recerută, că pătura roditoare se tot sleiește și slăbește din an în an, că buruienile apar într'un număr mai mare prin holde, ca și mai înainte, când se ara cu plugurile de lemn, că rădăcinile sîmînăturilor nu află pămînt destul lucrat, unde să se poată estinde cu rădăcinile lor, din care causă pătînesc atît pe timp de secetă, cât și pe timpul ploilor mai îndelungate, fiindcă apa de îprisos nu află loc de scurgere și se acumulează în rădăcinile lor.

Oa se vadă și economii nostri, ce ougetă economiștii învățați de prin alte țeri despre ogoarele afunde, lăsăm să

Urmăreză aci pe scurt părăsirea dui Rognet din Anglia, publicată acum mai mult de o săptămîna în »The Times«. Ea zice că în această țară se face un fel de arătură cu plugurile arătoare în Anglia, care este decăt cam de 15 centimetri grosime sau de o jumătate de metru înălțime, și este de grosime adecă 15 centimetri. În pămîntul l-am pută asemăna în casa mea cu un burete de șters de o grosime de 15 cm. Decă arătura este prea puțin afundă, când plouă iarna mult, sîmînăturile sufer de umezeală, ear' vara de secetă, ou rădăcinile sîmînăturilor de coloare mai înșoșată, lucrate mai afund ar deveni sterpe. Dar' în acest pas se zice, că cu arătură mai afundă, pămîntul este mai afund desfunde, cu atît el este mai umed, și adevărul este astăzi bine cunoscut, fiindcă pămînturile neaerisite sînt colorate prin fer puțin asudat. Dar' ales la suprafață, această rugină devine puțin căte puțin bogată în oxigen (gas de vieață) cu alte cuvinte rugină se transformează în aboreală de fer. Chiar și sîmînțele, ca să se poată incolți, ear' rădăcinile, ca să se poată respira au trebuință de oxigen.

Urmarea este că pămîntul își schimbă culoarea prin arături sau alte lucrări, și arăturile nu trebuie adîncite decăt puțin căte puțin, adecă din doi în doi ani. Dar' în schimb trebuie ca locul sîmînat cu plante de săpă, să se sape de două ori și chiar de trei ori, dacă se poate.

Scriitorul acestor gânduri a avut mai de multe ori prilegiu de a se convinge despre valoarea arăturilor afunde și a ogoarilor de toamnă chiar aici în Soporou, la fața locului, unde erarul dispune de o proprietate mai mare de pămînt comasat arătură și fînaș, care nu e tocmai departe de comună.

(Va urma)

Insoțirile în Finlanda.

Câtă ispravă se poate face prin întovărășirile agricole chiar și de către un popor mic, se poate vedea din raportul dlui Dr. H. Gebhard, profesor universitar și presidentul societății pentru răspândirea însoțirilor agricole (cooperative) în Finlanda. Arătând și schimbările, prin cari a trecut ideea acestor fel de însoțiri, numai folos vom trage din cunoașterea lor, de aceea îi facem loc și în coloanele foii noastre.

În Finlanda, ca și în mai toate celelalte țări, tovărășile între agricultori au luat mai întâiu forma de societăți agricole, înființate pentru de a sprijini agricultura, și mai înainte de toate pentru de a câștiga mijloace ca să se poată fi făcută în mod cât mai rațional. Cea dintâiu din aceste societăți, societatea regală de agricultură, fu înființată pe la sfârșitul secolului al 18-lea, adevă pe timpul când în toată Europa, guvernele și publicul cult, începură a se interesa de agricultură și de țărani. Dinsa a avut o influență însemnată asupra dezvoltării agriculturii, spre exemplu introducând în Finlanda cultura cartofului, inului și a trifoiului. Luând de pildă această societate, s'au mai întemeiat multe altele în urmă, dar mărginind activitatea lor la o singură provincie. Ele au dat de multe ori îndemn la nouă întreprinderi folositoare, au realizat o mulțime de măsuri bune pentru încurajarea agriculturii și au supravegheat interesele ei.

Se organizează în fiecare an expozițiuni și concursuri regionale, se distribuie cărți, se acordă premii pentru culturile bine îngrijite, pentru transformarea localităților mlăștinoase în pământuri roditoare pentru vitele cele mai bune; se întretin stațiuni pentru controlul semințelor și al laptelui, se plătesc profesori de agricultură, grădinari ambulanți, silvicultori, instructori, profesori pentru cultura sfeclei, pentru arături, pentru lăptărie, lucrări manuale, țesături etc.

Aceste societăți agricole sunt întretinute din taxele anuale ale mem-

brilor și din subvențiunile statului, care dă în acest scop 200.000 lei pe an.

În timpul din urmă s'au întemeiat sau secțiuni ale acestor societăți provinciale, sau societăți neatârnoare mai mici, cuprinzând una sau două comune, și numite societăți țărănești, cari se lăfesc mereu în păturile populațiunii căutându-și membri și câmpul lor de activitate.

S'a constatat însă, că pretutindenea unde scopul activității de felul acesta e de a dezvolta tehnica agriculturii, sunt cultivatorii cei mari și oamenii cu științe, cari se asociază pentru un asemenea lucru, și că o asemenea operă nu merge decât încet. Spre a asocia în acest scop pe cultivatorii cei mici, și spre a-i face să progreseze, trebuie să se apeleze direct la interesele țăranelor. Trebuie ca acești mici cultivatori să simtă puțința unui câștig personal și un profit în situațiunea lor economică din asociațiune.

Nu e altă formă de asociațiune, decât forma aceasta modernă a cooperațiunii (intovărășirii), care se le-o poată da.

Mișcarea cooperativei printre locuitorii câmpiilor Finlandei e vrednică de atențiune. Foarte slabă la început, ea este acum privită cu interes de particulari și luată sub îngrijirea guvernului.

Măsurile luate în 1899 de a rusifica Finlanda, deșteptară toate puterile amortite ale națiunii și le transformară în sforțări spre a o face să prospereze din punctul de vedere intelectual. În același an se născu și mișcarea cooperativei în Finlanda.

Finlandezii au creat și întretinut din timpurile cele mai depărtate întreprinderi cooperative ale lor proprii, cari sunt tot așa întocmite ca acelea din munții Franciei și ai Elveției pentru vinderea fructelor, legumilor și brânzeturilor. Luntrea bisericeii de pildă: mai multe familii dela țeară se asociază pentru construcțiunea unei luntre, în care pot intra 40—50 persoane spre a merge la biserică — în această țeară unde lacurile sunt foarte numeroase, apa e unul din mijloacele de transport din cele mai obicnuite. O altă mani-

festatiune a acestei idei este asociațiunea între mai mulți vecini pentru năvoadele de pescuit sau pentru seceratul grâului sau cositul fânului. Toate aceste asociațiuni cooperative naturale dispar însă încetul cu încetul.

De mult timp, cele mai multe lăptării sunt organizate într'un fel de lăptărie cooperativă; — esportatiunea untului finlandez e destul de însemnată, dacă ne gândim cât e de nordică țeara și de mic e numărul locuitorilor (în 1897, 14¹/₂ milioane kilograme).

Lipsa unei cooperative a făcut însă, ca forma cooperativă să cedeze în multe privinți importante societăților pe acțiuni.

Dar ce e mai rău, e că nu înterează numai forma, căci adese-ori această formă a luat întreprinderilor cooperative caracterul lor esențial cooperativ. Pe ici pe colo s'au mai organizat cumpărări în comun prin societăți agricole sau prin mari cultivatori prin invoieli făcute anume. Dar aceste întreprinderi singuratice și aceste întovărășiri nu au avut altă importanță decât că au făcut pe agricultori să zărească caracterul și scopul unei adevărate cooperațiuni. Oamenii nu aveau o idee exactă de foloasele, ce le-ar pute trage agricultorii din aplicarea mai întinsă a cooperațiunii, nici de binele moral ce ar rezulta pentru clasa agricultorilor din cooperațiunea organizată.

Aceste încercări primitive, dar cari arătau puțința unei dezvoltări a ideii de cooperațiune, caracterizează epoca când pentru întâia-ora, în 1896 ideea cooperațiunii moderne cu rezultatele sale, încât privește agricultura, fu prezentată publicului într'o serie de conferențe populare de Dr. Hannes Gebhard, profesor de economie rurală al universității, la cursurile sale la cari au asistat vre-o opt sute persoane venite din toate părțile țării. Ideea de cooperațiune găsi printre acești auditori primii sei aderenti.

Dinsa făcu un pas spre realizarea sa, când doi ani mai târziu, câțiva proprietari mari, cari cunoșteau cooperațiunea agricolă din străinătate, fondară

„Țărani nostri“

Piesă populară în 3 acte

de Macovșteanu

Actul II.

Scena I.

Lenușa și Eva.

Lenușa: Nici n'ai crede mamă Evo, ce bine a început a-i merge lui Moise. Traian zicea, că îndată ce va deschide ei prăvălia, are să le meargă rău Grecoilor...

Eva: Ba că la colalți le și merge rău, am auzit că cel de lângă podul mare și cel din capătul satului stau să plece...

Lenușa: Numai de-ar pleca cu toții, să nu le mai aud de nume...

Eva: Ba că lui Moise așa se vede din zi în zi tot mai bine-i merge...

Lenușa: Eu nu știu ce face și cum face, dar' ved că nu-i merge rău...

adeverat, el lucră de dimineața până seara, aleargă în toate părțile după câștig, dar' ea, ea nu face nimic, șede în prăvălie și cât e ziua glumește cu oamenii.

Eva: Îi și frumoasă, fire-ar a naibi, inebunește toți bărbații... (încet apropiindu-se de Lenușa) și după cum am auzit eu, și lui Traian îi cam plăce să i-se uite în ochi... (ride).

Lenușa: Asta n'o mai cred, mamă Evo, îl cunosc eu prea bine pe el (se uită afară), dacă nu te grăbești acasă, așteaptă puțin, auzi vin vitele, mă duc să le ogol... (ese).

Eva: Du-te, du-te, că eu nu mă prea grăbesc oătră acasă, (glumind) dăsoălu și așa nu vine... (ride).

Scena II.

Eva singură.

Ce știi face?! Nici degetele dela mână nu s'au teate deopotrivă, dar' oamenii...

Traian face consorții și ce mai știu eu câte toate și nu grijește de Gre-

coica din casă, că-i ca un pup... și ea biata moare după el... Cred, oă și-ar boteza toți șapte copii și pe urșul ei, de-ar pute... Traian însă, om cuminte, nu bagă în seamă de astea, ci-și caută de casa și de binele lui. I-am zis odată lui Traian de ea și era să mă scoată din casă afară — și eu, săraca de mine, ce să știu eu face, ea vrea și el nu, ea mi dă tot ce mi cere inima numai să-i aduc o vorbă bună dela el, ear' el nici nu vrea să audă de ea... Ca să rămân eu amândoi bine, ei îi dau în boabe și i spun câte verzi-uscate, ear' lui îi fac cale unde-l ved.

Ei ba nu, pentru ce ar și fi să mă învrăjbesc cu ei?! În tinerețe mă făceam și eu nebunilor, mă duam de percu vecină-mea de dragul lui Tudor, dar' acum la bătrânețe e bine când poți trăi cu toată lumea în pace... (Se uită afară). Mă duc acasă, ved că vine Traian cu sprâncenele încrețite, (ose în grabă).

la Helsingfors, societatea cooperativă agricolă „Labor”, pentru cumpărarea colectivă a materiilor prime și pentru ajutorarea nevoilor agricole.

Mulțimea locuitorilor nu află de mișcarea cooperatiunii decât în 1899, când aparură cele dintâi lucrări tratând despre cooperatiune. Aceste lucrări atraseră atențiunea guvernului asupra lipsei unei legi pentru cooperatiuni.

Finlanda fiind o țară, unde 75 la sută din populațiune e agricolă, simțetele celor ce cunoșteau puterea cooperatiunilor, se îndreptară spre cooperatiunile agricole. Și s'a întâmplat un lucru, care nu s'a mai întâmplat într'alte părți: cei dintâi apostoli ai acestei idei, cari porniră pentru propagarea ei prin sate, nu fură nici cultivatorii, nici societățile agricole sau profesori de agricultură, ci studenți. De zeci de ani, studenții finlandezi lucrează cu căldură la instrucțiunea poporului, fiecare în locul său de naștere. Atacurile Rusiei în contra Finlandei au fost un îndemn și mai mare pentru această lucrare: din pricina apăsării Rusiei, budgetul militar urcându-se peste măsură, provoacă o emigrațiune foarte mare a cultivatorilor, ear' foametea ce se ivise în câteva părți din pricina inundațiilor și a gerului, toate acestea făcură pe studenți să înțeleagă, că instrucțiunea și teoriile nu sânt de ajuns și că salvarea țării atîrnă mai mult de soliditatea și de independența populațiunii agricole. Se găsi în cooperatiunile agricole un mijloc bun pentru a întări națiunea în lăuntru și pentru a uni puterile împrăștiate. În acest scop, studenții din toate facultățile urmară cursuri de cooperatiuni organizate într'adins, și în urmă plecară ca învățători să răspândească noțiunile cooperatiunii agricole. (Va urma)

O statistică economică.

(Urmare și fine).

Fenafetele naturale și cele măiestrite, încă nu și-au pierdut puterea lor roditoare, ba din contră se poate observa și în privința aceasta o sporire a nutrețului. În comparațiune cu anii tre-

cuți, astăzi se țin mai multe vite domestice. Astfel la anul 1867 erau 2.085,055 cai, ear' astăzi se află 2.282,728, la anul 1867 erau 5.646,954 vite cornute, ear' astăzi se află 6.738,257, la anul 1867 erau 4.543,905 porci, ear' astăzi se află 7.330,091, care va să zică, deși au domnit de câțiva ani mereu boale în porci, numărul acestora totuși s'a sporit cu 2.825,186.

În măsură aceea, în care s'a sporit numărul vitelor cornute, s'au sporit și produsele aceloră. Astfel pe când la anul 1867 producțiunea de lapte era de 1.058,147,000 litri, la anul 1896 aceea era de 1.644,779,176 litri, va să zică s'a ridicat cu 586.632,176 litri.

Pe baza venitului curat catastral s'a calculat venitul pământului la anul 1867 cu 138.795,280 fl., ear' la anul 1897 venitul aceluia a fost de 348.380 mii fl. Prin urmare venitul pământului s'a urcat cu aproape 150%.

La anul 1867 teritoriul întreg al Ungariei a avut 2,390.750 de proprietari de pământ ear' la anul 1897 numărul aceloră s'a urcat la 3,403.486, va să zică numărul aceloră s'a sporit cu 50%.

Valoarea proprietăților de pământ s'a calculat la anul 1867 cu 5 miliarde fl., ear' la anul 1897 cu 8 miliarde. Datoria ce există astăzi pe proprietățile de pământ se calculează la 33%.

Aici statistica observează, că cu deosebire unii proprietari mai mici de pământ, au făcut în timpul din urmă prea multe datorii, de multe ori numai ca să-și satisfacă unor poftă de mândrie și plăcere, intabulându-și mica lor proprietate pe la bănci. Unii ca acela devin într'o stare de tot critică, ne mai putend suporta interesele și provisiunile băncilor, fiind siliți ca să-și lase proprietățile lor vnzării libere sau licitării publice.

Pentru unii ca aceștia nu există alt mijloc, decât ca să-și concentreze toate datoriile la o singură bancă, care pe lângă intabulare se le poată da sumele de lipsă, ca să-și poată plăti celelalte datorii, ear' la noua bancă să plătească deodată cu interesele și capitalul prin amortisarea pe timp de 10—12 ani. O asemenea procedură ar fi cu mult mai bună și mai ușoară pentru micul pro-

prietar, de oare-ce ar plăti numai de câte 2 ori pe an interese și din capital, ear' nu de câte 8—10 ori, ca până acum.

SFATURI.

Grijă sâmburii de poame. Timpul sâmburii de poame e aci. Fiecare plugar, dar' mai ales copiii lui, să adune cu îngrijire sâmburii de poame. Cum să-i adune, cum să-i samene și alte multe îndrumări, dă „Pomăritul de dl Nicolae Albani”, cea mai ieftină și mai bună carte, despre cultura pomilor pentru plugarii nostri. Prețul 65 bani cu porto cu tot. Se poate procura și dela tipografia „Foi Poporului”.

Păstrarea nucilor. Multe din nucile, pe cari le păstrăm peste iarnă, se strică, fie că se mucegăesc, fie că seacă. Dacă vrem să avem ori-și-când nuci bune trebuie să turnăm peste ele după scules apă ferbinte și sărată tare, în care le lăsăm până se răcește apa. Sâmburii din nucile preparate astfel se pot curăți ca cei dela nucile proaspete, păstrează gustul acestora și nu murdăresc degetele.

Petele de poame, cari rămân pe mâni, nu prea se pot spăla cu apă, săpun ori sodă. Ele dispăr însă curând, dacă ne spălăm mâinile în zară.

Plantarea pomilor. Câți pomi nu se prăpădesc, nefiind plantați cu rinduală! Înainte de toate să plantăm pomii toamna și nu primăvara, pentru-că atunci creso mai sigur și mai iute. Gropile să le facem cât de timpuriu și cât de largi. Pământul cel bun de de-asupra să-l aruncăm deoparte, cel rău de mai la vale de altă parte. Când așezăm altoaia, pământul cel bun să se vină în jurul rădăcinilor și pe ele, cel rău de-asupra, unde nu ajung rădăcinile și care și așa poate fi îmbunătățit prin gunoie. Rădăcinile mai groase trebuie tăiate, dar-asa, ca fața tăieturii să se vină în jos,

Scena III.

Traian, Toma și Lenuța.

Toma: Bine frate, vîd că ați făcut un lucru bun, că abia este anul dela deschiderea consortului și vre-o 2—3 au și închis dughenele lor... Dar' nu te prea increde... Apoi încă una ascultă de mine, scoate Grecul acesta din casă, dacă vœști să ai zile bune, căci știi că e de rău, când mêtasa prinde rădăcină într'un trifoiu, fie acela ori-cât de frumos... Puținul venit ce-ți vine dela chilia aceea își poate strica mai mult decum ai crede... (Lenuța intră) Grecul viclean dela fire își va face mult necaz, de care tu n'ai prea avut lipsă...

Traian: Ai drept' nenê Tomo, dar' vezi, mă ține cu vorba, bă că azi, bă că mâne își va căuta altă locuință și așa trece o zi după alta fără a-l pute scoate din casă...

Lenuța: De ce l-ar și scoate, ar perde Grecoica frumoasă...

Traian: Fleacuri muieresti.

Lenuța: Nu știu zău, dar' știu că satu-i plin...

Traian: Plin de minciuni băbești...

Toma: Minciuni încoaci, minciuni incolo, dar' Grecoica-i frumoasă și ochii... ochii's lacomi...

Traian: Lucruri de nimica.

Lenuța: Bine, bine, dar' vezi că lumea vorbește, și de unde nu-i foc nu e fum.

Toma: Ori-oum ar fi, dar' ar fi bine să-l dați afară din casă... Ori nu mai știți ce se întâmplă mai anul trecut ou Vasilie Drăgoi din Drăgoești? Prin violenție l-a adus la sapă de lemn, ear' un Judă ca al vostru... Scoateți-l voi din casă, ca să nu vă scoată el pe voi...

Lenuța: Dacă nu-l primește nimeni în casă. Se feresc oamenii de el ca de...

Traian (întrerupându-o energic): Am să-i pun cel din urmă termen, la primăvară, la sfântul George are să ese

din casă, dacă nu de bună voie apoi de silă (ese afară).

Lenuța și Toma (eșind după el) s'a cam supărat.

(Va urma)

RIS.

Țiganul la asentare.

Com. de Toma Voicău (Pustiniș).

Cântă ouou sus pe șură
Pun pe Țigan la măsură,
Dacă drept în sus a stat,
Destul a fost de înalt,
Zic picioru să-și ridice,
El nu v're ci face price,
Îl întrebă de ce nu
Își ridică picioru,
El le răspunde cu frică,
Că nu poate că-i cu hibă,
Dar' un Domn foarte isteț —
Se vede c'a fost glumeț,
S'apropie de Țigan

Rădăcinile cele firoase să nu le atingem, ci la așezarea pomului le respirăm bine în toate părțile. Pomul se nu se așeze mai adânc decum a fost în locul de unde l-am adus, ci mai bine ceva mai sus, căci și așa se așează. E foarte bună plantarea în noroiu (tină). În scopul acesta, peste fiecare pătură de pământ, ce punem în groapă peste rădăcini, turnăm câte o cofă (botă, doniță) de apă, numai pătura de de-asupra să rămână uscată, ca să nu crepe pământul, uscându-se. Nu e bine să punem pomul într-un loc, unde a fost mai înainte alt pom, căci pământul acesta e prea săpt. Dacă n'am avut alt loc potrivit, să aducem pământ nou.

Știri economice.

Statistică economică. Serviciul statisticii generale al ministrului de agricultură și domenii, a publicat un tablou cu date privitoare la întinderea culturilor făcute în toamna anului 1900 și în primăvara anului 1901. Cifrele sunt date în comparație cu cei 5 ani din urmă.

Pământul arabil din România este de 13,153.00 hectare

Sămănături, fânețe și sădiri în 1901 5,954.126

Sămănături, fânețe, și sădiri în ultimii 5 ani în mijlociu 5,774.889

Sămănături de grâu în 1901 1,636.557

Sămănături de porumb în 1901 2,133.672

Sămănături de grâu în cei 5 ani din urmă 1,560.950

Sămănături de porumb 1,993.220

Săcară în 1901 211.424

Orzul 502.825

Ovăzul 265.597

Meiul 108.674

Răpita 135.754

Inul 20.924

Cânepal 71.109

Răpita în 1900 248.640

Tot răpita în 1899. 138.260

Cartofi pe 11.191

Fasole pe anume locuri 28.522

Fasole printre porumb 371.433

Sfeclă 12.640

Dându-i în mână un ban.

Su' i zice cu glas, pocit,
Că de-i joac' un halarip
D'âl de când era el mic,
Nu l-se va ntâmpla nimic
După-ce primise banul
Face-un halarip Tiganul,
De pe Domnii ce-i de față
Îi cuprinse un ris și-o greață.
Dar' la urmă urmelor
Viteazul Tiganilor
Nu putu scăpa, fârtate,
De armele ferecate.

GLUME.

Pecă curând

Mama: — Dacă te porți bine, Mărioară dragă, apoi capeți un frățior.
Mărioara: — O atunci, chiar că nu mă port bine, păci, eu nu pot suferi abieratul de băieți.

Tutulul 4110
Zarzavaturile au ism. niț 31.000
Vii 147.103
Livezi de prune pe 147.103
Cultivătorii sînt în număr de 937.389.
Cei cari au mai mult de 100 hect : 4061,
cei cari au mai puțin de 100 hectare : 933.328.

Raport economic pe jumătatea a doua a lui Septembrie. Timpul a fost cald în întreaga țeară. Din cauza uscăciunii nu prea reșar sămănăturile bine. Pe alocurea s'au ivit mulți șoareci. Răpita e aproape pretutindenea multumitoare, ici-colea se arată omide. Culesul cucuruzului e aproape terminat. Recolta e mijlocie, în comitatele din Ardeal va fi slabă. Cartofii dau o recoltă bună pe alocurea, în cele mai multe ținuturi e numai mijlocie, în Slovacime și în Ardeal se plâng oamenii de putrezirea lor. Verzele se desvoaltă numai în parte bine. Recolta napilor de nutreț și de zahar e mijlocie. Otava a fost în Ardeal destulă. Culesul viilor a dat rezultate multumitoare. Culesul poamelor tomatice și ternatice încă a început. Dobânda e mai mult slabă sau mijlocie.

Tovărășii, sistem Raiffeisen sau Sașii 80 cu 5758 de membri, 157.493 cor. 69 bani cvote de membri, 799.126 cor. 7 bani depuneri spre fructificare, 136.998 cor. 31 bani fonduri de rezervă și 37.682 cor. 65 bani venit curat. Toate formează o reuniune cu centrul în Sibiu. Dela Spar-casa din Sibiu, s'au imprumutat cu 1 mil. 344.283 cor.

Pentru pescărit. În Munții Cibinului ya înființa statul în curând stațiuni de pescărie. Una va fi pe muntele Oașa. După cum a raportat inspectorul de pescărit, riuurile Sebeș, Bistra, Cibănuș, Prigoana, Riu-mic și Riu-mare sînt foarte bune pentru cultura păstrăvilor.

Prețul nucilor în Moldova. Făcându-se puțin nuci anul acesta, în Iași a ajuns prețul unui vagon de nuci la 5000 lei.

Tîrg de cai pentru miliție. În 16 Octomyrie n. se va ține dela 11-12 a. m. un tîrg de cai pentru miliție înaintea căsărmii de infanterie din piața Hermann. Cei ce voesc să vîndă, să se prezente atunci cu caii la timpul și locul indicat.

Pentru orfanii. Ministrul de interne a dispus: că interesele după fondul de rezervă al casșelor orfanale și taxele pentru depozite și manipulațiune nu pot fi folosite pentru acoperirea casșelor tutelare.

FELURIMI.

Imblanzirea zebrelor. Sublt german Brönsart a prins în Iunie o mulțime de zebre în Africa germană de est și după câteva luni i-a succese să le imblanzească. Înhamate singure sau alături de măgari s'au dovedit a fi niște animale foarte bune de tras. Dacă

vor isbuti și mai departe cu imblanzirea zebrelor, se va contribui mult la înaintarea economică a colonilor din Africa de mijloc, unde caii și măgarii duși dela noi nu prea au viață lungă.

Găște potcovite în Polonia-rusească și în Lityania se ocupă foarte mult cu cultura găștelor. Fiindcă găștele au să facă de multe ori drumuri lungi, s'a inventat un fel de potcovit, pentru ca să nu-și strice picioarele. Pe pământ se varsă păcură subțiată, găștele sînt mănate prin ea, apoi prin nisip. După ce s'a mîscat bine, se face pe talpașilor scoarță, care le ține ca și o potcoavă.

Găini albe devenite roșii. Nutrind găini albe cu piper de Calene, capătă penele lor o culoare roșetică, care în aer umed se prefăce în roșu întunecat. Astfel de găini arată ploaia cu câteva ore înainte prin schimbarea colorii. Gălbînșul din oule acestora e roșu întunecat.

Țarul în proverbe rusești. Cu prilegiul călătoriei Țarului, credem a fi de actualitate a arăta ce rol joacă persoana lui în proverbele rusești. Dăm mai la vale unele din cele mai interesante cari se referă la Țar.

Când Țarul scuipă în farfurie, farfuria căpătând viață creapă. Coroana nu apără pe Țar contra durerii de cap. Nici plămânii Țarului nu pot stînge lumina soarelui. Și spatele Țarului va săngera, dacă îl vor bate cu cnutul. Țarul nu locuiește în colibile săracilor, de aceea hoi nu cunoaște lipsa. Mîna Țarului adevărată e lungă, dar tot nu ajunge până la oer. Și mîna Țarului are tot numai cîni degeste. Și trupul Țarului putrezește, dacă nu-i imbalsomat. Glasul Țarului află răsuneț chiar dacă n'ar fi în jurul lui dealuri. Pe un Țar gras tot așa de iute îl duce moartea, ca pe un cerșitor slab. Când scrie Țarul versuri... vai de poezi! Nici vaca Țarului nu fată altceva, decât vițel. Când recește Țarul, toată țeara capătă guturai. După ce moare Țarul, nici un moșion ar schimba cu el. Dacă-ți dă Țarul un ou, în schimb îți cere un bou. Când Țarul vrea să taie o curea, țeranii își duc spatele la el. Nici găina Țarinei nu face ouă de lebădă.

Sotul nedespărțit.

Vezi ilustrația.

Bietul păzitor de noapte! Multă vreme și-a împlinit slujba, umblând pe jos noaptea pe străzile orașelului și vestind tuturora, alături cu cocșii, orele nopții. A îmbătrânit însă, așa că picioarele nu-l mai slujiau. Și mai era ceva: câte-o peatră afla el prin cele porți ale caselor, ca să se odihnească, dar prea adese ori adormia și nu se pomenia până dimineața. Și-a luat dară un măgar care așa de bine se deprinsese cu slujba de păzitor de noapte, încât dacă adormia stăpînul lui călare, îl înlocuia el cu strigătul ciaușurilor. Și se mai zică cineva, că măgarul e prost!

CRONICĂ.

Sfințirea noului edificiu școlar din Abrud-sat. Din Abrud ni-se scrie: Duminică, la orele 11 a. m. s'a celebrat cu mare solemnitate sfințirea noului edificiu școlar din Abrud-sat, de către dl. protopop gr.-or. *P. Popovici* din Abrud, asistat fiind de preoții *I. Gomboș* din Abrud-sat, *Al. Băisan* din Bucium-Ibita, *I. Todescu* din Bucium-Cerbu și *I. Birău* din Buceș.

Edificiul, care se află în nemijlocita apropiere a bisericii, are cinci încăperi și face fală bravilor poporeni și conducătorilor lor din Abrud-sat, cari n'au cruțat nici jertfă, nici osteneală pentru clădirea unei școale de model corăspunzătoare împrejurărilor date, în care tinerile mlădițe se adape de știință și cultură românească.

Sala cea mai spațioasă a școalei, în care am văzut atârinate de pereți icoana sfintei Marii și tabloul marelui Șaguna, precum și al binefăcătorului neamului românesc *Em. Gojdu*, deja înainte de ora fixată era îndesuită de lume, inteligență și popor din Abrud și Abrud-sat.

După terminarea sfintei liturgii, dl. prot. *Popovici* a citit o prea frumoasă cuvântare ocazională.

După festivitatea religioasă la ora 1 d. p. a urmat un banchet, la care au luat parte vre-o 80 de persoane.

Pe lângă frumoasele toaste rostite cu aceasta ocazie, banda lui Ghiuș și cântecele naționale au ridicat foarte mult buna dispoziție. — Banchetul s'a sfârșit abia la 6 ore seara, — dovadă că cei prezenți bine s'au simțit împreună. *Homo-novus.*

Viteji de stradă. Din Reghinul-sășesc se vestește, că *V. Goldner* a început înaintea unei cafenele ceartă cu sublocotenentul de gendarmi *Agh*, căruia i-a dat câteva lovituri cu băta. Gendarmul a scos sabia și l-a tăiat pe *Goldner* așa de rău, încât acesta în drumul către spital a murit.

Frica Sultanului. Turcii, cari ceteșc numai foi turcești, nu știu nici acum, de ce moarte au murit *Țarul Alexandru II.*, *Carnot*, *Canovas del Castillo*, regele *Humbert*, *Impărăteasa Elisabeta* etc., pentru-că Sultanul a oprit foile să spună, că au fost uciși. Tot așa s'a întâmplat și cu moartea Sultanului. Toate gazetele din marea împărăție turcească au primit poruncă să scrie, că *Mac Kinley* a murit în urma unui morb greu.

Dreptatea la sate. *B. István* din *Nagytarcsa* avea legături nemorale cu nevasta lui *S. Mihály*, deși era însurat și el. Nevasta lui l-a pândit dimpreună cu alți mulți oameni din sat, cari erau mâniași din cauza destrăbălării nevastei lui *S. Mihály*, și când i-au aflat povestind laolaltă, a sărit asupra lor, ajutată de ceilalți. Bărbatul a mâncat o bătaie bună, ear' femeii stricate i-au tăiat părul până la piele.

Congresul de istorie 1901. Comitetul de organizare al acestui congres, ce se va ține la Roma în primăvara anului 1902, a însărcinat pe dl. *V. A. Urechia* cu prezidența unui comitet românesc, pe care-l vor constitui adevărții la congres din țările române. Anunțându-i această misiune, comendatorele profesor *Giacomo Gorini* și doctorul *Francisco Guerri*, mai adaug în scrisoare că exprimă dorința ca să vină la Roma o adevărată invasiune de Români.

Biserică jefuită. În *Kézdi Vásárhely* au intrat ziua la amezai hoți în biserică și au furat din dulapul din altar monștranta de argint aurit.

Contra lui Czolgosz, ucigașul lui *Mac Kinley*, se subscrie în Statele-unite o petițiune, în care cer, ca să nu-l îngroape în pământ, ci să-l arunce în mare.

Iumormențați de vii. Din *Szerencs* se vestește despre fapta bestială a unei mame următoarele: Aici trăește văduva lui *Csutor S.*, care murise în America, unde s'a dus după muncă. După el i-a rămas un copil năuc, pe care mereu îl bătea și chinuia. Înainte de asta cu 8 ani a dispărut copilul din comună. Fie-căruia îi spunea mamă-sa, că a căzut în Tisa. Înainte cu câteva zile mergând niște gendarmi noaptea prin comună, au auzit gemete dintr'o casă. Intrând în lăuntru, au întrebat pe femeia care era chiar văduva, că cine a gemut. Incurcându-se ea cu răspunsul, gendarmii au intrat într'o cămară, unde au aflat între gunoaie pe un om, care era numai oase. Luată de scurt, femeia a mărturisit, că e copilul ei, pe care l-a ținut acolo închis de nouă ani în nădejde, că doară se va prăpădi. Denaturata mamă e acum în temniță, ear nefericitul în spital.

— Un asemenea cas s'a descoperit și în *Empoli* (Italia). Milionarul avocat *Corsi* a ținut timp de 20 de ani pe sora sa închisă într'o cămară. El zicea, că sora lui s'ar fi amoretat într'un servitor și de aceea a închis-o. Mai de crezut e, că a închis-o, ca să poată pune mâna pe milioanele, cari avea să le moștenească și ea dela tatăl lor.

Iubileu. Reuniunea învățătorilor gr.-cat »*Mariana*« din vicariatul *Rodnei* și protopopiatele *Bistriței* și *Budaoului-român* își va ține adunarea generală împreună cu sărberea jubileului de 25 ani a activității sale, la 20 și 21 Octomvrie a. c. st. n. în *Năsăud*, în sala școalei fundamentale elem. pop. de băieți și fetițe, la care se invită atât membrii cât și onoratul public interesat de cauza învățământului.

Programa acestor festivități este foarte bogată. Vor fi două ședințe. Cea dintâiu va fi ședință festivă; a doua oficioasă.

Tot în 21 Octomvrie seara se va ține concertul aranjat de reuniunea română de cântări din *Năsăud*. După concert urmează dans.

P. T. Domnii membri și alți oaspeți, cari voesc a lua parte la aceste festivități, și reflectează la cuartire sunt rugați a se adresa la domnii *Macedon Linul* și *Antoniu Hangea*, învățători în *Năsăud*.

La fondul de 20 bani întemeiat de »*Reuniunea sodalilor români din Sibiu*« pentru acuirarea unei case cu hală de vânzare pe seama meseriașilor români din Sibiu, au contribuit următorii: *Eulampiu Negrea*, paroch, soția sa *Ana*, preoteasă, *Vasilie*, tată, *Iacob*, soț și *Maria*, soacră, (*Feldioara*), dela toți 1 cor. 80 bani; *Ioan Rotariu*, paroch (*Prostea*) 40 bani; *Ioan Popovici*, paroch (*Ocolişul-mare*) și fiul lor *Pompeiu* (*Ocolişul-mare*), dela toți 1 cor.; *Vasilie Teutelecan*, paroch și *Polixenia*, presbiteră (*Geröfi-Déngán*), dela ambii 1 cor.; *Achim Dordea*, învățăcel tipograf 40 bani și *Lazar Devan*, învățăcel tipograf 20 bani.

Omor. *Trandafir Bălan* din *Prisaca*, a fost aflat noaptea omorît pe drumul dintre *Lugoșel* și *Gavojdia*. El luase cu sine de acasă și o sumă de bani, care lipsia, când l-au aflat.

Un rechin (lup de mare) s'a prins la Zengg (Croatia), având o lungime de 5 $\frac{1}{2}$ m. și o greutate de 3000 chlgr. În stomacul lui s'au aflat o păreche de pantaloni, în cari mai erau câteva bucăți de carne omenească, un clopot de vacă și un papuc. Rechinul a fost adus la *Fiume*, unde l-au espus în hala de pești.

Egala îndreptățire a femeilor e pe cale de a se realiza, cel puțin în *Heilsberg* (Prusia). Dar' numai în privința datorințelor. Primăria de acolo a dat adecă zilele acestea o ordinațiune, în virtutea căreia în cas de foc toate femeile independente (năritate și nemăritate) au să alerge la cel dintâiu signal la locul cu primejdia, îndeplinind lucrările, cu cari vor fi însărcinate. Cele neșupuse vor fi pedepsite. Se pot însă răscumpăra de această îndatorire plățind anual lacassa orașului 6 marce.

Falsificare de lapte. O lăptăreasă din *Turnișor*, dovedită că a vândut lapte falsificat (prefăcut), a fost pedepsită cu 50 cor., 2 zile arest și 6 cor. spese de cercetare.

Ucigașul femeii absolvat. În *Petersburg* și-a ucis bogatul comerciant *Cașin* nevasta. El se căsătorise din dragoste cu una din cele mai frumoase fete de acolo. Nevasta a început însă curând să ducă o viață destrăbălată. El a părăsit-o, dar' în curând s'a reîntors eară la ea, crezând că nu poate trăi fără ea. Văzând, că e tot cea veche, a ucis-o, tăindu-i gâtul cu un cuțit și prezentându-se apoi singur la poliție. Ajuns înaintea juraților, acestia l-au declarat nevinovat, mai ales, că 19 martori au mărturisit despre traiul imoral al fostei lui nevaste.

Bivoli uciși pe tren. Pe panta dela *Tohanul-vechiu* (linia *Brașov-Zărnești*) a scăpat trenul, nefiind pusă pedea la timp, chiar când trecea o ciurdă de bivoli peste linie. Doi bivoli au fost omorîți numai deoat, unuia i-a rupt un picior. Trenul a avut o întârziere de o oră.

Fapte de alienați. O servitoare din *Sighet*, apucată de nebunie, și-a aprins părul. Stăpâna ei a vrut să-i taie cu foarfecile părul arzând, nebuna i-le-a smincit însă din mână și a rănit-o greu cu ele. Câțiva vecini alergând în ajutor abia au putut-o lega și duce la spital.

— În *Budapesta* a inebunit un soldat chiar în ziua, când s'au prezentat recruții din rezerva suplinitoare. El se așeză în fereastra căsării și începuse puște asupra lor, atingând însă numai pe un suboficer. Locotenentul *Giffing* alergă atunci în casarmă ca să-l desarmeze, nebunul însă l-a împușcat, trecându-i glonțul prin umărul stâng și eșind prin cel drept. Atunci sosi și un fruntaș cu pușca, care-l doborî pe atentator la pământ. Locotenentul va scăpa cu viața.

Inimă de mamă. În comuna *Belecsika* din comitatul *Tolna*, *Duminea* trecută, feciorii satului își petreceau la cârcimă între păhore, s'au certat și treaba a ajuns la bătaie, ear' înversunându-se nu și-au mai dat seamă de brutalități și au omorît un flăcău cu numele *Miskoi*. Când l-a văzut mamă-sa mort, a căzut lângă el și momentan a murit.

Concesiuni kossuthistilor. La alegerile de acum kossuthistii au eşit biruitori peste aşteptarea multora. Aceasta se poate atribui strânselor legături ce există între guvern şi kossuthiştii. Astăzi guvernul unguresc ţine mai mult la kossuthiştii ca la partidul liberal, căci acestia în frunte cu stupidul »fiu al tătâne-seu« sînt aplicaţi la ori-ce tîrguieli, cum foarte bine a observat »Budapesti Hirlap« într'unul din numerii sei recenţi. Ca o dovadă a acestor relaţiuni de înrudire kossuthistă guvernamentală se poate considera ştirea, că ministrul preşedinte Széll ar fi declarat, că un loc de vicepreşedinte al camerei îl va ceda partidului kossuthist, care pentru această demnitate va designa pe *Iusth Gyula*. Astfel se clarifică tot mai mult pertidia celor dela stăpînire.

Cehii şi Slovacii. Din incidentul alegerilor dietale, ziarul ceh »Hlas Naroda«, se ocupă de intrarea în parlament a Slovacilor, spunînd că prin alegerea celor câţiva deputaţi naţionalişti (patru slovaci şi unul sîrb) chestiunea naţională va intra în o nouă fază în Ungaria. Glasul deputaţilor naţionalişti va fi un viu protest în faţa Europei, că popoarele nemaghiare din Ungaria trăsesc şi ţin firm la limba şi trecutului lor, contra tuturor încercărilor sforsate şi nelegiuite de desnaţionalizare, sîvirgite de guvernul unguresc.

Tablourile petrecerii populare. Comandele tablourilor petrecerii populare, aranjată de comitetul »Asociaţiunii«, s'au început deja. Tablourile după-cum am spus, reprezintă diferite grupe de ţărani în admirabilul lor costum naţional. Şese tablouri de felul acesta sînt isprăvite şi se află de vînzare cu 2 cor. şi 60 bani bucata, la fotograficul Auerlich, Sibiu, strada Cisnădiei.

Convocare. »Reuniunea de cetire şi cîntări a economilor şi meseriaşilor din Alba-Iulia« îşi va ţine adunarea de constituire Duminecă în 13 Octomvrie st. n. s. c. la 2 ore p. m. în localul şcoalei române gr.-or. din Alba-Iulia-Lipoveni — la care sînt invitaţi a participa toţi membrii şi toţi binevoitorii şi sprijinatorii reuniunii.

Steag rupt. Steagul unguresc arborat pe şcoala comunală din Moldova-veche, din privilegiul onomasticeii M. Sale, a fost rupt de necunoscuţi.

Intreg personalul unui tren adormit. În staţiunea Pietuşca de pe linia ferată Moscova—Nişni-Novgorod aşteptau sosirea unui tren de povară. Acesta şi seseste, dar' fără să oprească sboară mai departe. Personalul din staţie se pune iute pe o maşină de manevrare şi aleargă după fugari, pe cari îi ajunge şi opreşte. Atunci observară, că toţi cei de pe tren dormiau tun. În trenul de povară erau şi câteva butoaie de votcă (rachiu) şi bieţii oameni se grăbiseră să o guste ruseşte, aşa că toţi erau Muscali de beţi.

Un copil de ţiţă cu mustăţi. După-cum scriu foile din S.-Petersburg, o ţerancă din Tosno a venit la oraş cu un copilăş de 4 luni, căruia 'i-a crescut deja o mustăţă, pentru care 'i-ar pismul mulţi soldaţi. Pe copil 'i-a adoptat un barbier.

Scump miel. Din turma unui mare econom de oi a scăpat astă-primăvară un miel în turma altui oier mare, care trăia în duşmănie cu vecinul seu. Luorul a ajuns la proces. Al doilea oier zicea, că el a luat mielul de milă, deci n'a vrut să se mulţumească cu sentenţa judecătoreie, ci a făcut recurs. Zilele acestea s'a hotărît la curtea de cassajie procesul, care 'i-a costat pe »milosul« 17.000 de franci.

Ce 'ţi-e femeia! Pe o stradă din New-York vindea un Italian şoareci albi. În jurul lui erau mai mulţi privitori, între cari şi femei. Un şorecel sări pe una dintre doamnele cele mai elegante, care dănd un ţipet căzî la pămînt. Iute veniră şi nişte poliţişti, cari o duseră într'o prăvălie, unde abia se desmeteci după o jumătate de oră. Unul dintre ei recunoscu în ea pe cea mai primejdioasă criminală, care are la catastiful ei o mulţime de răniri făcute altora cu revolverul şi cuţitul. Chiar era curenţată pentru un omor. Bucuria poliţiei nu e mică, că a pus mîna pe ea. Întrebată, cum de-i este frică de un şorece, şi pe oameni îi injunghie cu sânge rece, a răspuns: »Omul e om, dar' un şorece — brr, te bagă 'n groază!«

Rachiul. Cinci muncitori Sîrbi îşi isprăviră luorul lângă Titel. Căpătînd banii, în drumul cătră casă s'au abătut pe la cărcimă, unde s'au îmbătat. Eşind de acolo şi mergînd urlînd pe lângă Tisa au căzut cu căruţa cu tot în riu. Numai unul dintre ei a scăpat, ceialalţi 4 s'au înecat fără să li-se mai dea de urmă.

A greşit vulpea. Un flăcău din Baj (Bihor) a observat când era pe lângă Criş, că un căne de-al lui latră ca după o vulpe. Iute 'şi-a luat puşca şi plecînd după căne a intrat în răchite. Acolo era un alt ţeran, care 'tăia nuele. Cănele a lătrat la el şi flăcăul crezînd, că e vulpea, a împuşcat, lovînd pe ţeran tocmai în piept. Rana e primejdioasă, dar' fiind puşca încărcetă numai cu alică, împuşcatul va scăpa cu viaţa.

Şoareci în Rusia. După-cum anunţă foile ruseşti, în mai multe provincii ale Rusiei s'au ivit şoarecii în număr aşa de mare, încât ministrul de agricultură a trebuit să trimită comisari, ca să vadă, ce s'ar pute face pentru nimicirea lor. În provincia Elisabetopol au săpat şoarecii tot câmpul, prăpădînd şi recolta şi sîmînătura cea nouă. În găurile descoperite s'au aflat grămezi de grăunţe de până la 2 chlgr. După-ce au săpat câmpul, şoarecii au plecat la munte. În altă provincie şoarecii iasă numai noaptea, fără să arete vr'o frică de oameni, cari vin să-i omoare. Încercările de a-i ucide cu grăunţe învenitate n'au dat nici un rezultat până acum.

Intîmplări dela alegeri. Cu toate prorocirile, că alegerile din anul acesta se vor face fără mişelile şi crimele obiicnute sub Tisza şi Bánffy, se vestesc din multe părţi lucruri, cari sînt ruşinetoare în unele părţi şi pentru Români, cari n'au ascultat de hotărîrea fruntaşilor lor.

În *Pinczehely* au puşcat asupra alegătorilor, căzînd şapte morţi şi o mulţime răniţi. În *Nagytapolcsány* a omorit un alegător pe altul, asupra candidatului liberal au puşcat, fără să 'l nimerească însă, în *Bodajk* au aruncat cu petri asupra alegătorilor, cari veniau cu căruţele. O peatră a nimerit de moarte pe o fetiţă, care încă era în căruţă.

Minuni s'au intîmplat prin Bihor. În *Beiuş* au îmbătat pe alegători, 'i-au legat de mîni şi de picioare şi aşa 'i-au dus ca pe vite la urnă. În *Udurasă*

au bătut pe arîndaş, pe nevasta, pe fecior şi pe jude. În *Oradea-mare* au bătut amar pe secretarul societăţii »Adria«.

S'au intîmplat şi păcălituri destule. În Bănat un candidat a împărţit bani între alegători, ceea-ce se pedepseşte aspru după legea cea nouă, dacă se poate dovedi. Contracandidatul, care era prieten cu notarul din comuna respectivă, s'a rugat de acesta să dovedească cumva pe cei-ce 'şi-au vîndut sufletul. Şi notarul 'i-a şi prins. Venînd adecă la cancelarie unul dintre alegători despre care ştia, că a primit bani, ca să 'şi plătească darea cu o bancnotă de 20 coroane, notarul s'a răstit la el, că bancnota e falsă şi 'l va da pe mîna gendarmeriei. Alegătorul, spăimîntat, a spus dela cine o are. Tot aşa a mai prins şi pe alţii, cari au scris un protocol, în care s'au înscris declaraţiunile lor.

Din unele părţi am primit scrisori, în cari Români verzi să plîng despre purtarea preoţilor lor la alegeri. Aşa între altele din *Iclânzel*, de unde ni-se scrie, că preoţii din Budiu şi Petea au mers în frunte, ca să aleagă deputat pentru partidul, care a votat cunoscutele legi bisericesti.

Frumos s'a purtat părintele Blajovan din *Hodoş*. Ca să scape de visele necontentate ale candidaţilor şi coţeşilor şi să arete, că e mîndru că acultă de hotărîrile conferenţei fruntaşilor noştri a pus pe casa sa un steag mare albastru cu o rudă roşie şi cu inscripţie galbină-aurie pe el: *Nu alegem!* — Trăească părintele Blajovan!

La faţa locului s'a şi prezentat primpretorul să iee protocol, căci patria e primejduită.

Dela petrecerile noastre. În 16/29 Septemvrie harnicul şi binemeritul învîţător din *Agnita*, dl I. Paicu, a aranjat o petrecere teatrală-declamatorică. Succesul a fost splendid, mulţumită neobositei diligenţe a dlui aranjator şi deşteptăciunii diletanţilor A. Savu, V. Păreş, L. Bunea, M. Mihail, A. Mihail şi E. Armean, apoi inv. I. Paicu, C. Radu, I. Tomuţia, A. Hurdubeţiu, G. Hărtoagă, S. Drăgan, Păcurar, I. Muntean şi V. Varga s'a produs de minune în rolurile ce au avut. În special A. Savu în rolul »Ângerului« şi al »Saficeii« a fost frenetic aplaudată, apoi V. Păreş, L. Bunea, M. Michail, Const. Radu şi I. Tomuţia încă au fost viu aplaudaţi pentru tonul calm şi vorbirea respirată şi la înţeles. Publicul din împrejurime n'a fost reprezentat aşa, cum s'ar fi convenit. Venitul brut a fost de 115 cor. 18 bani. Venitul curat s'a alăturat la fondul teatraliştilor. Au suprasolvit d-nii F. Schuller şi V. Răduleş câte 1 cor. şi L. Cicoş 70 bani, cărora li-se mulţumeşte şi pe calea aceasta. »Venitul«.

Sinucidere pe drum. Nişte oameni din Feleac, mergînd spre Cluj, au aflat în marginea drumului fără conştiinţă un tinăr bine îmbrăcat. Imediat au anunţat poliţiei din Cluj, care sosind la faţa locului a constatat, că tinărul este *Francisc Klein*, funcţionar la filiala »Transilvania« din Cluj. La început nu s'a putut afla de era încercare de sinucidere sau omor. Klein a fost transportat la un spital din Cluj, ear' acasă la el s'a purces perchisiţia, în urma căreia sa constatat, că Klein 'şi-a tras el singur glonţul de revolver în cap. S'a aflat o scrisoare sigilată, cu adresa tatălui-seu, în care îşi spunea decisiunea fatală. La aflarea lui în marginea drumului, fi lipseau toate obiectele de valoare, precum şi revolverul. Se deduce că cineva 'i-le-a furat. *Klein* încă nu a murit, dar' speranţă la viaţa lui nu este. De ascultat a fost imposibil, căci nu 'şi-a revenit în fire de loc.

O gazetă nouă. În Budapesta a apărut o gazetă nouă cu numele »Poporul român«, fiecare număr are 4 pag. Abonamentul pe an 4 cor.

Lume îngropată. De fosta existență a unei lumi de mult trecute ne aduce aminte Dr. Stein, renumitul arheolog englez. În Turkestan se fac acum săpături arheologice și Dr. Stein scrie despre rezultat între multe altele, că: Înaintea noastră se desfac astfel de teritorii, cari înainte cu două mii de ani au fost îngropate de o adevărată mare de năsip. E vorba aici de o așa cultură, care se poate pune ca legătură între dezvoltarea culturală a vechii China și India, precum și a Vestului clasic. Acesta este primul caz, când putem pătrunde în cultura și dezvoltarea ei treptată, a colonilor și satelor chineze-turkestanice, astupate deopotrivă de năsipul. E sigur, că aceste locuri au fost locuite de Buddhaisti și încă cu un grad de cultură foarte dezvoltat. Se poate observa și aici influența civilizației grecești și romane. Mai însemnate sunt între aceste descoperiri bibliotecile de două mii de ani și colecția de scripte, cari s'au aflat în stare cât se poate de conservată. Deosebit de interesante sunt rămășițele obiectelor din biserică, între cari o rugăciune scrisă.

Unul și același formular este rupt în bucăți și câte un petecut pus înaintea idolilor de peatră sau lemn. Aceasta naște presupunerea, că credincioșii în estrema primejdie recurgeau cu o rugăciune comună la toți idoli, ca să le câștige bunăvoința. Idoli și rugăciunea au rămas, ear' rugătorul, cel mai trecător în lume, s'a pustiit.

Din România.

Manevrele.

M. S. Regele s'a reîntors din străinătate, pentru de a participa la manevrele cele mari din Moldova. Între oaspeții străini va fi și ducele de Saxa-Meiningen, cumnatul împăratului Wilhelm.

Sărbarea lui Mihaiu-Viteazul.

Implinindu-se 300 ani delauciderea mișelească a marelui domnitor român, Mihaiu-Viteazul, Liga română a aranjat o excursiune la mănăstirea Dealului, în apropiere de Târgoviște, unde se păstrează capul lui. Cu trenul din București au plecat Dumineoă la Târgoviște peste 400 de doamne și domni din toate părțile României. Tinerimea noastră de dincoace a fost reprezentată prin dl I. Giurgiu, student la universitatea din Cluj.

Au fost duse la mănăstirea Dealului două coroane: una de bronz cu panglici tricolore, din partea Ligei și alta de foi de stejar, din partea uniunii și a studenților Ardeleni din București.

La gara Nucet au eșit înaintea excursioniștilor elevii școlilor din Cazași și Nucet; ear' la gara Văcărești elevii școlii din localitate, cari au cântat imnul Deșteaptă-te Române. Liga a împărțit elevilor »Istoria lui Mihaiu-Viteazul«, ediția tipografiei Minerva de N. Iorga, și cărți postale cu figura marelui Voievod.

Ajunși la mănăstire, s'a făcut un parastas întru pomenirea vecinică a domnului martir.

După terminarea serviciului divin dl Tocilescu ține o cuvântare, în care arată faptele viteazului Voievod.

D. P. C. Cantili vorbește în numele comitetului Ligei. D sa cetește la urmă o scrisoare a dlui V. A. Urechia către membrii Ligei, și recitează o poezie de ocazie trimisă de dl Ciru Oeconomu.

Vorbesc apoi d-nii: Dr. Drăgescu, delegat din Craiova; major Manolescu din Iași; Giurgiu, delegatul studenților Români din Cluj; Dimitrescu în numele studenților din București.

La urmă, d-na Smara recitează o poezie de ocazie, care a fost mult aplaudată.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

Dlul Adam Luca, Foala se espedează de aici totdeauna Vineria, așa că dacă n'o capeți, vina e la postă. Fă acolo întrebare.

Dlul Bucur Lupescu. Hotărîrea d-voastră e foarte bună. Din cetit numai nu vă puteți lămuri, de aceea ar trebui să mergeți unul în comitatul Hunedoarei și să vedeți cu ochii, cum se face.

Dlul Ioan Hansa, Bucurdea-grân. Otește anunțul din »Foale«.

Dlul Ioan Popovici, docente pens. În interesul d-tale și din respect față de cetitorii noștri, neobiceiului cu terminii »ticălos, murdar, mincinos, infame, spurcate, căne...« nu putem publica »răspunsul«. D-ta ai ajunge înaintea judecării și noi ne-am necinsti »Foala«.

Pentru redacție și editură responsabil: Victor Lazăr. Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

Nr. 3954/901.

71 1—1

Concurs.

Pentru darea în întreprindere prin licitațiune publică minuendă a clădirii celor 3 astupături ce sînt a se construi pe riul Seliștei, și a zidului de apărare proiectat la astupătura nr. IV., — pun zi pe 27 Octomvrie a. c. la 10 ore a. m. în cancelaria comunei Seliște.

Preliminariul obiectelor de construit e:

astupătura nrul II., dela moara de peatră cor.	3743.50
astupătura nrul III., dela moară de sălci	2842.79
astupătura nrul IV., dela trei mori	3960.—
zidul de apărare la astupătura nrul IV.	621.80
	laolaltă 11.168.09

Licitațiunea e verbală; până la începerea acesteia se primesc însă și oferte în scris.

Doritorii de a lua parte la licitațiune au a depune drept vadiu 5% a sumei preliminate, fără care ofertele nu se consideră.

Planurile și preliminarele sînt espuse vederii până la ziua licitațiunii, la primăria comunală din Seliște.

Seliște în 8 Octomvrie 1901.

Primpretorul.

Anunț.

În o comună mare se află de arîndat o casă foarte potrivită pentru a ține în ea **prăvălie și cărcimă**. Casa are dreptul de... Condiții favorabile. Prilegiu foarte bun pentru un neguțetor harnic. Ar ave aici un strălucit viitor.

Cei-ce ar dori a se așeza în această comună, să se adreseze redacțiunii foii noastre, care le va spune cu cine să se pună în înțelegere.

69 1—3

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
 X Un băiat de prăvălie. X
 X În prăvălia dlui Nicolae X
 X Răchitan din Săsciori află condițiune ca învățacel un băiat X
 X de 13—14 ani, cu 2 cl. gimn. X
 X și purtare morală bună. 68 1—2 X
 X Doritorii să se adreseze dlui X
 X Nicolae Răchitan, comerciant X
 X Szászcsor, per Szászsebes. X
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

O casă

aflătoare în strada cea mai umblătoare aproape de gară în Sibiu se vinde din mână liberă. Casa e în colț, cu frontul către 3 străzi, potrivită pentru birt, covrigărie sau prăvălie.

Doritorii să întrebe la administrațiunea »Tribunei«. 70 1—1

Franzbranntwein-ul

lui

BRÁZAY,

cel mai răspândit

și mai neescapabil mijloc de enă în casă.

Se espedează dela fabrica lui

Coloman Brázay,

Budapesta, IV., Muzeum-körút nr. 23.

Mijloc pentru curățirea dinților. Spălându-și omul cel puțin de 3-ori pe zi gura — dacă se poate și 5—6-ori — cu apă stătută, în care se pune pe jumătate Franzbranntwein de-al lui Brázay, se țin gura și dinții curăți și aceștia sînt feriți de stricare. 52 11—52

— Feriți-vă de imitațiuni. —

Fiți cu atențiune la marca de apărare.

Se capătă în ori-ce apotecă și în celelalte prăvălii.

Cartea Stuparilor săteni

de

Romul Simu, învățator.

Cu mai multe ilustrațiuni în text.

Editura și proprietatea

Asociației rom. de agricultură din comitatul Sibiu.

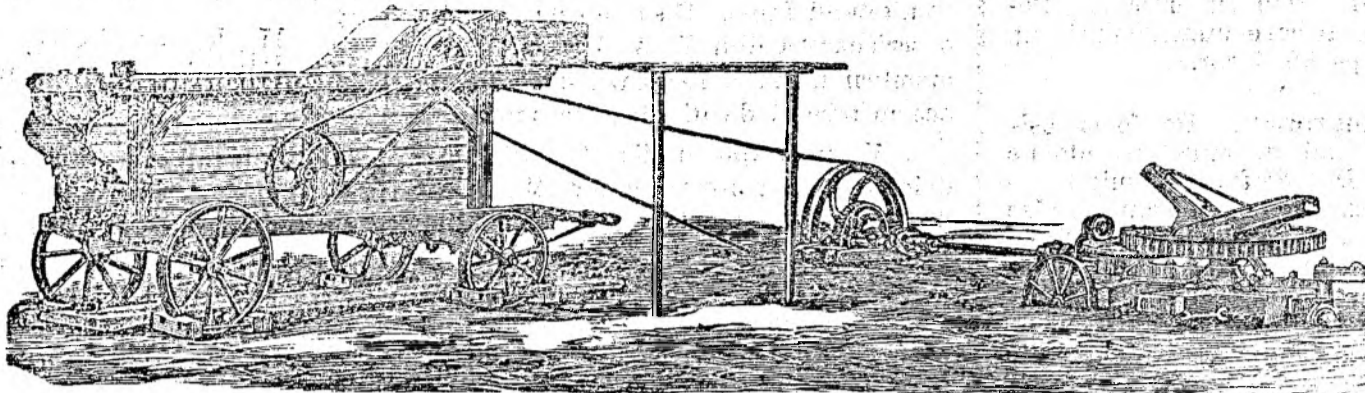
Prețul 70 bani plus portul postal.

Reuniunea agricolă prin edarea acestor cărți folositoare a umplut un gol adănc simțit în literatura stupăritului. Broșura este scrisă pe un fruntaș învățator, stupar priceput. Ea tractează pe scurt tot de ce are trebuință un stupar. Se recomandă cu deosebire ca premii pentru școlile noastre de tot soiul.

Se vinde la

Librăria W. Krafft.

Firma există dela 1857.

Firma există dela 1857.

Fabrică de mașini agricole

Sibiu, Poarta Cisnădiei, **Andrieu Török**, Sibiu, Poarta Cisnădiei.

Mașini de îmblătit provăzute cu cele mai noue și mai practice îmbunătățiri, pentru minat cu mână și pârghia, cu sau fără scuturătoare pentru paie, mișcătoare și stabile, cu sau fără sită de pleavă.

Aparate de îmblătit trifoiu practice, pentru mașini de îmblătit de tot felul de sisteme.

Vânturătoare „Bader“ în 3 mărimi, cu 11 site. Moriste de treerat (ciur) „Patent“ propriu, cari se disting prin mers deosebit de ușor și fără șgomot și au fost de mai multe-ori premiate.

Scripteț (pârghie) de cea mai bună construcție, mobil și stabil, pentru 1—4 cai. Trier (ciur de vânturat) de diferite sisteme. Mori de păsat și de făină cu una, două și trei roate.

Teascuri de poame și ulei și părți constitutive la acestea. Pluguri de diferite soiuri. Mașini de sfărmat cucuruz, grape, mașini de sămănat, pompe etc. etc.

48 9—

Representanța generală pentru Transilvania a universal renumitelor

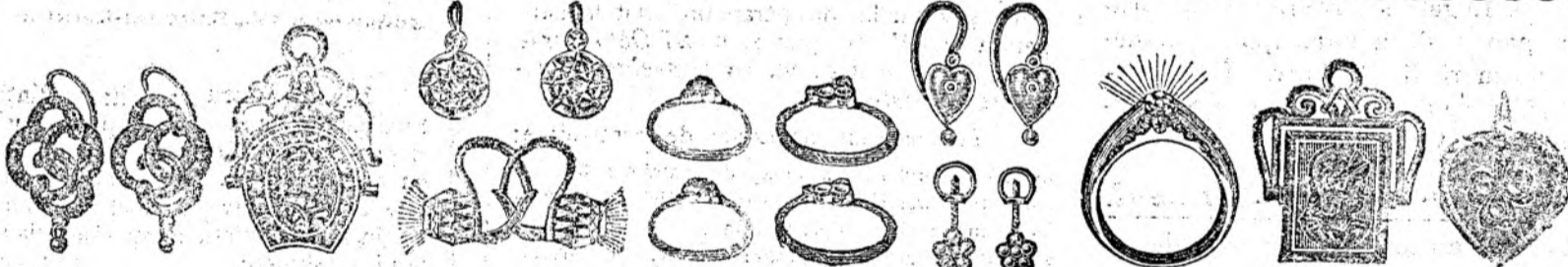
Motori de benzin și locomobile „Otto“ ale firmei „Langen și Wolf“ în Viena.

Cel mai ieftin, mai ușor și mai fără pericol trafio pentru economie.

Serviciu solid și prompt, prețuri ieftine, favorabile condițiuni de plătire.

Cataloage ilustrate franco și grat's.

Reparaturi se efectuesc bine, ieftin și prompt.

Atelier pentru oroloage nouă, reparaturi și optică etc.

Și cea mai neînsemnată comandă se esecută prompt și cu reîntorcerea postei și totdeauna cugaranție.

Prospecte bogat ilustrate gratis și franco.

Julius Erös,

Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5.

Cel mai mare deposit de oroloage, juvaericeale, argintării și aurării din Transilvania, recomandă ieftin și bun toate produsele ciasornicăriilor, juvaergiilor și optieilor.

Cercel double veritabili de aur fl. 1.50.
Deșteptător dela fl. 1.60 în sus.
Oroloage de buzunar dela fl. 2.30 în sus.
Oroloage de părete dela fl. 2.10 în sus.
Cercei veritab. de argint dela fl. — 50 în sus.
Cercel ver. de aur dela fl. 1.50 în sus.
Inele veritabile de aur dela fl. 2.50 în sus.
Lanțuri ver. de argint dela fl. 1.— în sus.
Inele veritabile de argint dela fl. — 50 în sus.

Nr. 183 A.
Orologiu de nichel remon-
toir, 50 mm., calitate bună
fl. 3.40, același de calitate
mai bună fl. 4.10, același
cu 3 copereminte tari fl.
4.40, același cu trei copereminte
de calitate mai bună fl. 5.75.

Nr. 194 A.
Orologiu de dame verit.
de argint cu coperemēt
duplu fl. 6.75, același
cea mai fină calitate
fl. 10.—

Nr. 200 A.
Orologiu de dame verit.
de aur, 14 carate, 30 mm.
diametru, frumos gravat,
cu coperemēt duplu fl.
20.—, același în cali-
tate mai bună fl. 30.—,
același de argint fl. 7.50.

Nr. 187 A.
Orologiu de domni remon-
toir de ruolz (Neusilber),
cu 3 copereminte tari și
frumoase, 50 mm., și esact
fl. 4.50, același în calitate
mai bună fl. 5.50, același
de argint fl. 6.75, același
de argint mai bun fl. 8.50.

Nr. 196 A.
Orologiu de dame verit.
de aur, 14 carate, foarte
frumos fl. 20.75, același
foarte tare fl. 27.50.

Nr. 123 A.
Orologiu de oțel negru,
frumos și cu garanție fl.
3.40, același cu mașinerie
foarte bună fl. 4.50, ace-
lași cu coperemēt duplu
fl. 4.50, același cu coperemēt
cu mașinerie foarte
bună fl. 7.50.

[46] 15—52